

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Do druku nr 1532

KRZYSZTOF PIETRASZKIEWICZ

PREZES

Warszawa, 21 września 2021 r.

SEKRETARIAT ZŁOZY SZEFKA KS
L.dz. DS. 175.6M.21
Data wpływu 21.09.2021r.

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Sejm RP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 15 września 2021 r. w sprawie autopoprawki do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw uprzejmie informuję, że Związek Banków Polskich nie zgłasza uwag, ponieważ zmiany projektu zawarte w autopoprawce nie dotyczą sektora bankowego.

Jednocześnie pragnę przekazać w załączeniu uwagi do bazowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw zawartego w druku sejmowym nr 1532.

z wyrazami szacunku

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS. RP. 020. 18. 18. 2021

Data wpływu 21.09.2021r.

ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa, tel.: 22 48 68 113, e-mail: wp@zbp.pl

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

**UWAGI ZWIĄZKU BANKÓW POLSKICH DO PROJEKTU USTAWY Z DN. 26
LIPCA 2021 R. O ZMIANIE USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB
FIZYCZNYCH, USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB
PRAWNYCH ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW**

I. Uwagi ogólne:

1. Sektor bankowy wyraża zaniepokojenie skalą zmian zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. W ocenie banków, ale także wielu ekspertów gospodarczych zaprojektowane zmiany doprowadzą do silnego zwiększenia obciążeń fiskalnych istotnej części obywateli i wielu podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Będzie to dotyczyć zwłaszcza obywateli i podmiotów najbardziej kreatywnych, którzy przyczyniają się w największym stopniu do rozwoju ekonomicznego kraju.
2. Z punktu widzenia banków zwiększenie obciążeń fiskalnych znaczącej części obywateli i podmiotów gospodarczych będzie prowadzić do większej nieprzewidywalności w ocenie zdolności kredytowej kredytobiorców, prawdopodobnie obniżając w przypadku wielu z nich możliwości zaciągania dużych zobowiązań kredytowych w bankach w najbliższej przyszłości. To jest istotna kwestia, jeśli weźmie się pod uwagę wyzwania stojące przed polską gospodarką, także te zapisane w rządowym programie Polski Ład.
3. Z pewnym niepokojem można odnotować brak dotychczas konstruktywnego dialogu przedstawicieli władz z biznesem, np. skupionym w Radzie Przedsiębiorczości. Krótki czas, jaki pozostaje do uchwalenia i wdrożenia nowych regulacji nie pozwala na optymizm, że w najbliższym czasie zostaną wprowadzone korzystne modyfikacje, które będą służyć zarówno interesom Państwa, jak i przedsiębiorców.
4. Z przykrością należy zauważyć, że w obszernym projekcie zmian podatkowych nie znalazły się żadne kluczowe propozycje zmian przedstawiane przez sektor bankowy. Wielokrotnie podnosiliśmy w kontaktach z Ministerstwem Finansów, a także z innymi przedstawicielami administracji rządowej, że polski sektor bankowy jest bardzo silnie obciążony różnymi daninami publicznymi, które są znacznie wyższe niż w innych krajach UE i powodują, że nie może on się rozwijać na miarę potrzeb polskiej gospodarki. Niska rentowność sektora bankowego na skutek m.in. wysokich obciążeń fiskalnych powoduje, że banki nie mogą zwiększać wyraźnie funduszy własnych, które są niezbędne dla rozwoju akcji kredytowej w silnie regulowanym sektorze gospodarki, jakim jest bankowość.
5. Pragnę przypomnieć, że jako najistotniejsze zmiany dla sektora bankowego Związek Banków Polskich wielokrotnie wskazywał zwolnienie z podatku od niektórych instytucji finansowych kwoty nowo udzielonych kredytów inwestycyjnych, umożliwienie zaliczania do kosztów uzyskania przychodów dla celów podatku dochodowego rezerw i odpisów aktualizujących utworzonych na kredyty, które zostały udzielone po 15 marca 2020 r. oraz strat powstałych w wyniku sprzedaży kredytów udzielonych po 15 marca 2020 r., a także przeznaczenie 50% pobranego podatku od niektórych instytucji finansowych na zwiększenia funduszu przymusowej restrukturyzacji banków w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Te rozwiązania przyczyniłyby się do zwiększenia potencjału ekonomicznego sektora bankowego

do finansowania gospodarki. Jest to tym istotniejsze, że sektor bankowy w Polsce odpowiada za blisko 75% zewnętrznego finansowania przedsiębiorstw, które jest tak ważne w dobie koniecznych zmian technologicznych, unowocześniania gospodarki oraz jej transformacji energetycznej.

6. Przechodząc do zgłoszenia uwag do poszczególnych propozycji projektu ustawy, chciałbym na wstępie zaznaczyć, że biorąc pod uwagę skalę i głębokość proponowanych zmian, które ostatecznie ukształtują się dopiero w toku prac w Parlamencie, podatnicy nie będą mieli wystarczającej ilości czasu, aby odpowiednio się do nich przygotować. Uchwalenie nowelizacji bez uprzedniego wyjaśnienia i doprecyzowania wskazywanych niejasności utrudni odpowiednie wdrożenie nowych regulacji, jak również spowoduje niepewność co do ich stosowania w praktyce po 1 stycznia 2022 r. Wydaje się bowiem mało prawdopodobne, aby do czasu zamierzonego przez projektodawcę wejścia w życie nowych przepisów udało się usunąć lub wyjaśnić najważniejsze wątpliwości, tym bardziej jeśli - jak na przykład w przypadku przepisów o podatku u źródła - od dłuższego czasu nie udało się wypracować stanowiska Ministra Finansów co do sposobu ich interpretacji (np. dotyczącego zakresu zastosowania klauzuli beneficial owner).

7. Trzeba zwrócić też uwagę, że zdecydowana większość uwag zgłaszanych do Ministerstwa Finansów, także w sprawach o charakterze technicznym, wyrażana na etapie tzw. prekonsultacji czy komentowania projektów objaśnień podatkowych nie została uwzględniona w obecnym projekcie ustawy. Zwiększa to niebezpieczeństwo, że finalnie przyjęte rozwiązania podatkowe będą nieprecyzyjne, niezrozumiałe dla podatników i będą one wymagały szybkiej nowelizacji, podobnie jak miało to miejsce wielokrotnie w ostatnich latach. Nie ułatwiają one zasad prowadzenia biznesu w Polsce i powodują przenoszenie pewnych działalności poza Polskę lub unikanie angażowania się w określone rodzaje działalności gospodarczej.

8. Dobrym przykładem nierozwiązanych od wielu lat problemów z poborem podatku są przyjęte kilka lat temu zasady podatku u źródła. Teraz w zakresie propozycji zmian przepisów dotyczących zasad poboru podatku u źródła kierunek zmian w samym mechanizmie pay and refund należy ocenić pozytywnie. Nie wydaje się jednak, aby proponowane zmiany w pełni odpowiadały na wątpliwości zgłaszane czy to względem poprzednio obowiązujących, częściowo zawieszonych przepisów, czy projektu objaśnień podatkowych w zakresie podatku źródła.

II. Uwagi do zmian do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych:

1. Art. 1 pkt 1 lit b

a) Zaproponowane brzmienie art. 5a pkt 33d lit. b ustawy o PIT nie rozwiewa wszystkich wątpliwości dotyczących definicji rzeczywistego właściciela. Postuluję wprowadzenie jednoznacznej i klarownej definicji rzeczywistego właściciela oraz jej ujednoczenie z definicją rzeczywistego beneficjenta Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 (tzw. Dyrektywa V AML).

b) Wykreślenie sformułowania o zobowiązaniu „prawnym lub faktycznym” należy ocenić negatywnie. Zmiana ta, wbrew intencji ustawodawcy, w żaden sposób nie likwiduje podnoszonych dotychczas wątpliwości. Uwzględniając wytyczne z Modelowej Konwencji

OECD, pojęcie powinno być ograniczone tylko do przekazania na podstawie zobowiązań prawnych.

Ponadto, utrzymanie na poziomie definicji konieczności posiadania „własnej” tzw. substancji także zdaje się nie odzwierciedlać kontekstu międzynarodowego, by nie wspomnieć, że w piśmiennictwie pojawiają się głosy, że obecność lub nie substancji w ogóle nie powinna determinować ustalenia, czy ktoś jest lub nie beneficjentem rzeczywistym (por. Philip Baker, Chapter 6: The Meaning of “Beneficial Ownership” as Applied to Dividends under the OECD Model Tax Convention).

Przyjęcie przepisów w proponowanym kształcie nadal nie pozwoli ponadto przesądzić, czy stosowanie klauzuli beneficial owner będzie mogło być ograniczone wyłącznie do przypadków, gdy powołują się na nią przepisy międzynarodowe.

2. Art. 1 pkt 8

Zmiany w art. 12 ust. 2a pkt 1 i 2 ustawy o PIT wprowadzają nowy sposób ustalania wartości przychodu z tytułu korzystania z samochodu służbowego do celów prywatnych – zmiana polega na zastosowaniu kryterium mocy silnika w miejsce kryterium pojemności silnika. Zgodnie z art. 60 pkt. 1 ustawy nowelizacyjnej zmiana ta ma mieć zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2021 r. Natomiast zmiana wchodzi w życie od 1 stycznia 2022 r.

Dla uniknięcia wątpliwości, iż w ciągu roku 2021 przy naliczaniu zaliczek na podatek, zasadnym byłoby wprowadzenie w ustawie nowelizującej przepisu wyraźnie potwierdzającego, iż przy naliczaniu zaliczek na podatek mają zastosowanie dotychczasowe reguły.

3. Art. 1 pkt 13 pkt a tiret 6

Z uwagi na występujące w judykaturze rozbieżności w kwestii określenia początkowego terminu naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie np. zadośćuczynienia korzystającego ze zwolnienia z opodatkowania, zasadnym jest, aby wprowadzane zwolnienie obejmowało nie tyle odsetki od nieterminowej wypłaty należności, a wszystkie możliwe odsetki wypłacane przez dłużnika, których źródłem (podstawą do naliczenia i wypłaty) są należności niepodlegające opodatkowaniu, zwolnione z podatku lub objęte zaniechaniem poboru podatku na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej. Funkcjonujące trzy poglądy w sposób istotny kreują różne podejścia:

- 1) odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należą się od dnia wyrokowania przez sąd,
- 2) odsetki powinny być zasądzone od dnia określonego w wezwaniu do jego zapłaty,
- 3) początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy.

Pozbawienie zwolnienia przymiotu „nieterminowości” pozwoliłoby na stosowanie tych samych jednolitych zasad opodatkowania (tutaj skutkujących brakiem podatku) także do tych świadczeń, których podstawa wyliczenia (źródło) nie generuje konieczności opodatkowania.

4. Art. 1 pkt 13 pkt a tiret 8

W związku z dodaniem nowego zwolnienia konieczne jest unormowanie w ustawie trybu jego zastosowania. W przypadku bowiem odpłatnego zbycia papierów wartościowych dokonywanych na rynku regulowanym za pośrednictwem rachunku papierów wartościowych biuro maklerskie prowadzące ten rachunek zobowiązane jest do sporządzenia, na mocy art. 39 ust. 3b ustawy o PIT, po zakończeniu roku informacji PIT-8C.

Należy zaznaczyć, że przychody ze zbycia akcji wykazywane są w informacji PIT-8C na podstawie normy wyrażonej w art. 39 ust. 3, która w przeciwieństwie do normy wyrażonej w art. 42a (informacja PIT-11 w zakresie przychodów z innych źródeł) nie zawiera wyłączenia w zakresie przychodów wymienionych w art. 21.

Generalnie w przypadku przychodów zwolnionych na podstawie ustawy o PIT nie wykazuje się ich w informacjach czy deklaracjach podatkowych za wyjątkiem np. IFT-1/1R czy PIT-11, gdzie wykazuje się przychody zwolnione na podstawie polskich przepisów (IFT1-1R) lub na podstawie UPO (PIT-11).

Zastosowanie nowego zwolnienia z opodatkowania będzie uzależnione od spełnienia przesłanek, o których zaistnieniu wiedzę będzie posiadał sam podatnik. Dlatego niezbędne jest odpowiednie uregulowanie sposobu uwzględnienia tego zwolnienia przez podatnika, np. w trakcie sporządzania rocznego zeznania podatkowego PIT-38 tak, aby nie obarczać biura maklerskiego procesem pozyskiwania informacji w zakresie możliwości objęcia przychodu uzyskanego przez podatnika ze zbycia papierów wartościowych dedykowanym zwolnieniem z opodatkowania. Działanie takie wydaje się być najbardziej racjonalnym.

Brak wprowadzenia regulacji nakładającej na podatnika obowiązek samodzielnego rozpoznania prawa do zwolnienia z opodatkowania oraz jego odpowiedniego udokumentowania, będzie oznaczał nieuzasadnione przerzucenie ciężaru (także ekonomicznego związanego z niezbędnymi modyfikacjami systemów operacyjnych, gromadzeniem i przechowywaniem dokumentów pozyskanych od klientów) i odpowiedzialności za zastosowanie zwolnienia na podmiot zobowiązany do wystawienia PIT-8C.

W takim przypadku podmiot taki będzie zobowiązany gromadzić, na potrzeby zastosowania zwolnienia, stosowne informacje w każdym przypadku, gdy dojdzie do nabycia/objęcia papierów w ramach pierwszej oferty publicznej przy udziale (za pośrednictwem) rachunku w tym podmiocie, lub dojdzie do przeniesienia takich papierów na prowadzony przez niego rachunek papierów wartościowych.

Jeśli biuro maklerskie zobowiązane byłoby do przestrzegania zastosowania tego zwolnienia z opodatkowania, zasadnym wydaje się wprowadzenie urzędowego wzoru dokumentu potwierdzającego spełnienie zawartych w nim warunków oraz trybu dostarczania przez podatnika do biura maklerskiego, np. w terminie 7 dni od nabycia papierów wartościowych przekazanie dokumentu potwierdzającego nabycie papierów wartościowych w ofercie pierwotnej i braku istnienia powiązań.

5. Art. 1 pkt 14 lit. h

Projekt zakłada uzależnienie kosztów osób pełniących obowiązki społeczne lub obywatelskie (tj. m.in. posłów) nie od kosztów przewidzianych dla umów o pracę (jak ma to miejsce

dotychczas), a od kosztów właściwych dla umów zleceń. Zmiana ta jest zrozumiała, z tą różnicą, że koszty analogiczne jak dla umów zlecenia (20%) powinny dotyczyć również umów o pracę. Byłoby to uzasadnione z uwagi na konstytucyjną ochronę pracy (art. 24 Konstytucji RP), jak również spójne z wyrażonym w uzasadnieniu projektu dążeniem, że „wypychanie pracowników na umowy śmieciowe i oferowanie im umów cywilno-prawnych będzie mniej korzystne”. Nie ulega przy tym wątpliwości, że, od strony faktycznej, przewidziane dla umów o pracę koszty są również nieadekwatne do rzeczywistości. Można to zaobserwować w m.in. sektorze bankowym, gdzie choćby koszty ponoszone przez pracowników na posiadanie odpowiedniego do stanowiska ubioru przewyższają koszty uzyskania przychodu przewidziane dla umów o pracę. Reasumując, celowe jest objęcie przychodów z umów o pracę kosztami odpowiadającymi przynajmniej umowom zlecenia, tj. 20%.

6. Art. 1 pkt 32

W związku z modyfikacją ust. 1, polegającą na usunięciu pkt. 1 i 2 określających warunki sporządzenia dokumentacji lokalnej dla cen transferowych, tj. m.in. osiągnięcia przychodu skonsolidowanego wyższego niż 200 mln zł lub jego równowartości, uchylony powinien zostać jednocześnie ust. 2 odnoszący się do sposobu przeliczenia kwot przychodów wskazanych w ust. 1 pkt. 2, a wyrażonych w walutach obcych.

Pozostawienie ust. 2 spowoduje, że zawarte w nim odwołanie będzie odnosiło się do nieistniejącego przepisu.

7. Art. 1 pkt 39, Art. 1 pkt 61 lit. c, Uzasadnienie str. 8

Z uzasadnienia do ustawy (str. 8) wynika, że płatnik przy obliczaniu zaliczki od przychodów ze stosunku pracy w danym miesiącu będzie obliczał, dla przychodów mieszczących się w przedziale od 5 701 zł do 11 141 zł, ulgę dla pracowników (ulgę dla klasy średniej) wg jednego ze wzorów odnoszącego się do przychodu w przedziale od 5 701 zł i nieprzekraczającego 8 549 zł miesięcznie lub przychodu w wysokości wyżej od 8 549 zł i nieprzekraczającego kwoty 11 141 zł miesięcznie.

W projektowanym art. 1 ust. 61 lit. c nie znajduje się już wskazanie, że płatnik ma do wyboru jeden z dwóch algorytmów uzależnionych od wypłacanego pracownikowi przychodu ze stosunku pracy.

Przepisy przewidują (w domyśle), że pracodawca w ciągu miesiąca dokonuje wypłaty przychodu ze stosunku pracy wyłącznie jeden raz lub dokonuje wypłaty z kilku odrębnych składników (jak np. premia miesięczna/kwartalna, prowizja, dodatek za nadgodziny, świadczenie z ZFŚŚ podlegające opodatkowaniu itp.) – w tym samym dniu danego miesiąca.

Brak zapisów regulujących zasady uwzględniania przez płatników ulgi dla pracowników ma istotne znaczenie w szczególności w sytuacji, gdy kolejny składnik wynagrodzenia wypłacanego w danym miesiącu jest relatywnie niski, ale ma wpływ na powstanie konieczności uwzględnienia ulgi dla pracownika dla pierwszego przedziału przychodu.

Przykładowo:

W dniu 10 lutego 2022 r. wypłacane jest wynagrodzenie za miesiąc styczeń 2022 r. w wysokości 5 700 zł (brutto):

- brak uwzględnienia przez płatnika ulgi dla pracownika,
- należna zaliczka to 369 zł.

W dniu 28 lutego 2022 r. wypłacany jest dodatek za nadgodziny w wysokości 50 zł (brutto).

- oznacza to, że pracownik osiągnął w danym miesiącu przychód ze stosunku pracy w łącznej wysokości 5 750 zł (brutto), co automatycznie powoduje konieczność uwzględnienia ulgi dla pracownika wyliczonej wg algorytmu dla pierwszego przedziału,

- ulga dla osiągniętego w tym miesiącu przychodu wynosi 390,36 zł,
- płatnik nie uwzględnił przy wypłacie wynagrodzenia w dniu 10 lutego 2022 r. ulgi,
- należna zaliczka na podatek od przychodu w wysokości 5 750 zł to 310 zł,
- płatnik pobrał już 369 zł od świadczenia wypłaconego w dniu 10 lutego 2022 r., zatem doszło do zawyżenia zaliczki o 59 zł.

Tym samym dokonując rozliczenia składnika wynagrodzenia w wysokości 50 zł (brutto) płatnik powinien wypłacić pracownikowi kwotę 98,31 zł.

Działanie takie powodować będzie przeprowadzenie korekty rozliczenia wynagrodzenia w dniu 10 lutego 2022 r. , w tym korektę pobranej zaliczki na podatek.

Pojawia się zatem wątpliwość, czy wobec art. 75 § 1 Ordynacji podatkowej odnośnie kwestionowania wysokości pobranej przez płatnika zaliczki vs art. 75 § 2 Ordynacji podatkowej uprawniającej płatnika do wystąpienia z wnioskiem o nadpłatę w przypadku wpłacenia podatku, który nie został pobrany od podatnika, płatnik uprawniony jest do skorygowania dotychczasowego rozliczenia zaliczki i dokonania zwrotu pracownikowi potrąconej nadmiarowo w dniu 10 lutego 2022 r. kwoty zaliczki z uwagi na rozliczenie w dniu 28 lutego 2022 kwoty ulgi dla pracownika?

Ponadto rozliczenie ulgi dla pracownika w skali miesiąca przez płatnika ma istotny wpływ na obniżenie wynagrodzenia płatnika z tytułu terminowego wykonania nałożonego na niego obowiązku poboru zaliczki, co dodatkowo powiększa istotny już bez tego poziom poniesionych przez płatnika kosztów (obciążeń) związanych z realizacją ustawowych obowiązków na skutek implementowanych zmian w przepisach.

Aby wyeliminować wątpliwości interpretacyjne oraz zarzut nieuzasadnionego dokonania przez płatnika zwrotu podatnikowi nadpłaty w zaliczce (wyliczenia właściwej kwoty zaliczki w związku z kolejną wypłatą przychodu w danym miesiącu) zasadnym jest modyfikacja art. 73 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej określającego moment powstania nadpłaty podatku z chwilą pobrania przez płatnika podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej poprzez wyłączenie sytuacji, gdy nadpłata powstanie w związku z zastosowaniem przez płatnika podczas wyliczania zaliczki od dokonywanej w danym miesiącu kolejnej wypłaty przychodu ze stosunku pracy kwoty ulgi dla pracownika.

Z tego względu proponuję następujący zapis art. 73 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej:

Art. 73.

§ 1. Nadpłata powstaje, z zastrzeżeniem § 2, z dniem:

(...)

2) pobrania przez płatnika podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej za wyjątkiem sytuacji, kiedy nadpłata powstała w związku z rozliczeniem w danym miesiącu ulgi dla pracownika, o której mowa w art. 32 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, podczas wypłaty kolejnego składnika stanowiącego przychód ze stosunku pracy.

Alternatywnym rozwiązaniem jest dodanie art. 72a o treści:

Art. 72a. Nadpłaty nie stanowi kwota zwracanej przez płatnika w danym miesiącu podatnikowi nadwyżki zaliczki pobranej przy rozliczeniu wcześniejszych składników wynagrodzenia w związku z nabyciem w trakcie miesiąca przez pracownika prawa do uwzględnienia w tym miesiącu ulgi dla pracownika, o której mowa w art. 32 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

8. Art. 1 pkt 46

Projekt zakłada, że w art. 27 ustawy o PIT zostanie wprowadzona kwota zmniejszająca podatek, a minister właściwy do spraw finansów publicznych przedkłada Radzie Ministrów, w terminie do 15 września danego roku propozycję zmiany kwoty zmniejszającej podatek na rok następny, w przypadku gdy kwota minimum egzystencji dla jednoosobowego gospodarstwa ustalonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych jest wyższa od 1/12 ilorazu kwoty zmniejszającej podatek.

Należy wskazać, że rozwiązanie to jest skomplikowane, brak w nim jednoznacznych kryteriów obligujących do zmiany kwoty zmniejszającej podatek oraz oderwane jest od przepisów o wynagrodzeniu minimalnym, jak również projektowanych zmian w art. 26 ust. 1 pkt 4a ustawy o PIT.

W ten sposób ustawodawca komplikuje obliczenie podatku, wprowadzając z jednej strony kwotę zmniejszającą podatek, z drugiej strony tzw. ulgę dla klasy średniej w postaci odliczenia od podstawy opodatkowania (art. 26 ust. 4a ustawy o PIT).

Obecne rozwiązanie powoduje, że płaca minimalna stanowi narzędzie zwiększania wpływów z PIT w sytuacji jej wzrostu bez jednoczesnego zaktualizowania przewidzianej w projektowanym art. 27 ustawy o PIT kwoty zmniejszającej podatek.

Należy przyjąć, że zamiast wprowadzać kwotę zmniejszającą podatek, ustawodawca powinien wprowadzić odliczenie od podstawy opodatkowania. Wysokość takiego odliczenia, aby pozostawała spójna systemowo i zgodna z Konstytucją RP, powinna referować do płacy minimalnej.

Z tego powodu, w miejsce kwoty zmniejszającej podatek, powinna zostać wprowadzone w art. 27 ust. 1 ustawy o PIT rozwiązanie dot. podstawy obliczenia podatku, zgodnie z poniższą propozycją:

Podstawa obliczenia podatku w złotych pomniejszona o dwunastokrotność minimalnego wynagrodzenia	Podatek wynosi
---	----------------

wynikającego z ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ustalonego na rok, którego dotyczy rozliczenie podatku		
ponad	do	
	120 000	17%
120 000		20.400 zł + 32% od nadwyżki ponad 120 000 zł

Proponowane rozwiązanie pozwoliłoby ujednoczyć rozwiązania stosowane w samym projekcie (zmiany w art. 27 ust. 1 ustawy o PIT korespondowałyby ze zmianami w art. 26 ust. 4a), jak również zapewnić spójność przepisów podatkowych z przepisami o wynagrodzeniu minimalnym, a tym samym zbliżyć rozwiązania podatkowe do wymogów art. 24 Konstytucji RP (Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej) w związku z art. 65 ust. 4 Konstytucji RP (Minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę lub sposób ustalania tej wysokości określa ustawa).

Konieczność pomniejszenia podstawy opodatkowania o równowartość przynajmniej wynagrodzenia minimalnego jest tym bardziej zasadna w sytuacji, gdy ustawodawca przewidział zwolnienie z podatku dla osób do 26 roku życia, mimo że Konstytucja RP w żaden sposób nie odnosi się do potrzeby szczególnego preferowania osób w tym wieku, a nakazuje ochronę pracy i wynagrodzenia minimalnego.

9. Art. 1 pkt 47

Proponowana zmiana polegająca na ujednoczeniu stawki składki zdrowotnej do wysokości 9% dla wszystkich podatników, a przede wszystkim proponowana likwidacja możliwości odliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne od podatku dochodowego od osób fizycznych powinna być oceniona jako niewłaściwa z uwagi na zwiększenie obciążenia podatkowego dla podatników z różnych grup społecznych: przedsiębiorców, pracowników, w tym pracowników banku, a nawet niektórych emerytów. Zmiana ta przełoży się na obniżenie dochodów netto tych podatników.

10. Art. 1 pkt 65 lit. k

Zgodnie z art. 41 ust. 12 obowiązek poboru podatku dotyczy nadwyżki ponad 2 mln zł wypłaconej w roku podatkowym obowiązującym u płatnika/wypłacającego należność. Skoro zgodnie z art. 41 ust. 4da i 10 płatnikiem nie jest podmiot wypłacający przychód, ale podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych/rachunek zbiorczy, konieczne jest doprecyzowanie wg jakich zasad i przez kogo powinna w tym przypadku być liczona nadwyżka ponad 2 mln zł (po stronie wypłacającego czy też płatnika prowadzącego rachunek papierów wartościowych). W sytuacji, gdy liczy ją wypłacający, przepisy ustawy powinny zabezpieczyć płatnikowi możliwość dokonania poboru podatku z odpowiednim uwzględnieniem oświadczenia wypłacającego.

W art. 41 ust. 4da:

a) zalecane jest doprecyzowanie momentu przekazania informacji o wystąpieniu powiązań odpowiednio wskazując, że podmiot dokonujący wypłaty należności przekazuje ją płatnikowi nie później niż 7 dni przed dokonaniem wypłaty.

b) zwrot „pomiędzy nimi” wymaga odpowiedniej modyfikacji, ponieważ może być niejednoznacznie interpretowany tj. czy mowa w relacji pomiędzy wypłacającym a podatnikiem czy też pomiędzy płatnikiem a podatnikiem.

W art. 41 ust. 12c posłużono się nieostryimi, ocennymi terminami, które w praktyce mogą rodzić liczne wątpliwości interpretacyjne. Po stronie płatników prowadzących rachunki papierów wartościowych skuteczne wdrożenie przedmiotowej regulacji jest szczególnie utrudnione. Generuje ona trudne w zarządzaniu ryzyko podatkowe po stronie m. in. płatników – banków. W tym przypadku nie jest bowiem różnicowana sytuacja płatnika będącego faktycznym źródłem świadczenia od roli pośrednika w realizacji wypłat, który ze względu na naturę swej funkcji może nie mieć dostępnych informacji o okolicznościach wypłat uzasadniających zastosowanie wspomnianego mechanizmu.

11. Art 1 pkt 73

W związku ze zmianą formy wydawania (udostępniania) wzorów deklaracji i informacji podatkowych polegającej na odstąpieniu od formy papierowej na rzecz wyłącznie elektronicznej, konieczne jest zapewnienie podmiotom zobowiązanym do sporządzania deklaracji i informacji podatkowych (m.in. płatnikom) odpowiedniego czasu na implementację zmian w systemach agregujących dane na potrzeby sporządzenia tych dokumentów.

W uzasadnieniu (s. 73) wskazano, że od 2001 roku (czasu, kiedy obowiązuje art. 45b) *nastąpił znaczny rozwój usług cyfrowych, w tym realizowanych przez podmioty publiczne. Rozwój ten umożliwi odstąpienie od określania wzorów formularzy PIT w drodze rozporządzenia na rzecz ich udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. oraz Wzorem lat ubiegłych będzie można z nich korzystać składając je w wersji elektronicznej albo (w przypadkach gdy jest to możliwe) drukując i składając w formie papierowej.*

Należy jednak podkreślić, że podmioty zobowiązane do sporządzenia i przesłania deklaracji i informacji podatkowej do urzędu skarbowego (podmiotu publicznego), które to działanie realizują w formie elektronicznej (wysłanie eXML na określoną bramkę w MF), zobowiązani są także do przekazania takiej samej informacji czy deklaracji podatnikowi w formie papierowej lub nieedytowalnego dokumentu pdf, a nie w formie określonego dokumentu elektronicznego eXML.

Postuluję, aby zmiany eXML publikowane były najpóźniej do końca listopada tak, aby można było przygotować odpowiednie dostosowania w systemach operacyjnych wykorzystywanych w procesie sporządzania informacji i deklaracji podatkowych.

III. Uwagi do zmian do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych:

1. Art. 2 pkt 4

Zakres definicji podatnika nieposiadającego siedziby na terytorium RP uznawanego za posiadającego zarząd na terytorium RP znacząco wykracza poza wyjaśnienia Komentarza do MK OECD (nie weryfikuje się charakteru zagranicznej spółki oraz uwarunkowań, w jakich prowadzi ona działalność). Druga część regulacji zaczynająca się od słów: „*lub w sposób faktyczny, bezpośrednio lub za pośrednictwem innych podmiotów prowadzą bieżące sprawy tego podatnika /.../*” jest niezrozumiała. Nie można ustalić, czy odnosi się ona do podatnika spółki, czy do członków organu kontrolnego/stanowiącego/zarządzającego.

Dodatkowo powstaje wątpliwość, czy rezydentem RP stanie się spółka, której wszyscy członkowie zarządu czy może tylko jeden z członków zarządu jest rezydentem RP. Regulacja w praktyce będzie prowadzić do podwójnego opodatkowania przychodów zagranicznych spółek zakładanych przez polskich podatników (stanowi istotne ograniczenie dla polskich przedsiębiorców do podejmowania inicjatyw na zagranicznych rynkach). Definicja prowadzi do istotnych trudności w realizacji obowiązków płatników, w zakresie weryfikacji statusu podatników uwzględniając nową definicję zarządu na terytorium RP (płatnicy m.in. nie posiadają wymaganych informacji).

Uzależnienie posiadania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polski od miejsca zamieszkania osób zasiadających w organie zarządczym, kontrolnym lub stanowiącym, w zdecydowany sposób ograniczy swobodę przepływu osób do podjęcia zatrudnienia w dowolnym kraju członkowskim. Jednocześnie uzależnienie określenia miejsca zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polski od osób lub podmiotów zasiadających w organach stanowiących (walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników) może ograniczyć swobodę przepływu kapitału (inwestowania polskich podmiotów za granicą). Wnoszę o wykreślenie przesłanek dotyczących „miejsca zamieszkania” oraz „organów stanowiących” z proponowanego brzmienia przepisu.

Zapisy w zaproponowanym w projekcie brzmieniu mogą prowadzić do licznych sporów na gruncie międzynarodowym. Istniejące i dotychczas powoływane regulacje stanowią wystarczającą podstawę oceny rezydencji podatkowej podatników.

2. Art. 2 pkt 5

a) Zaproponowane brzmienie art. 4a pkt 29 lit. b ustawy CIT nie rozwiewa wszystkich wątpliwości dotyczących definicji rzeczywistego właściciela. Postuluję wprowadzenie jednoznacznej i klarownej definicji rzeczywistego właściciela oraz jej ujednoczenie z definicją rzeczywistego beneficjenta Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 (tzw. Dyrektywa V AML).

b) Wykreślenie sformułowania o zobowiązaniu „prawnym lub faktycznym” należy ocenić negatywnie. Zmiana ta, wbrew intencji ustawodawcy, w żaden sposób nie likwiduje podnoszonych dotychczas wątpliwości. Uwzględniając wytyczne z Modelowej Konwencji OECD, pojęcie powinno być ograniczone tylko do przekazania na podstawie zobowiązań prawnych.

Ponadto, utrzymanie na poziomie definicji konieczności posiadania „własnej” tzw. substancji także zdaje się nie odzwierciedlać kontekstu międzynarodowego, by nie wspomnieć, że w piśmiennictwie pojawiają się głosy, że obecność lub nie substancji w ogóle nie powinna determinować ustalenia, czy ktoś jest lub nie beneficjentem rzeczywistym (por. Philip Baker,

Chapter 6: The Meaning of “Beneficial Ownership” as Applied to Dividends under the OECD Model Tax Convention).

Przyjęcie przepisów w proponowanym kształcie nadal nie pozwoli ponadto przesądzić, czy stosowanie klauzuli beneficial owner będzie mogło być ograniczone wyłącznie do przypadków, gdy powołują się na nią przepisy międzynarodowe.

3. Art. 2 pkt 10 lit. a

Komentowany przepis zakłada wprowadzenie obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy pomocy programów komputerowych i przesyłania takich ksiąg do urzędu skarbowego po zakończeniu roku podatkowego. Regulacja nie jest w tym zakresie precyzyjna. Mając jednak na względzie aktualny stan prawny można zakładać, iż intencją ustawodawcy jest cykliczny transfer dziennika transakcji.

Pomijając praktyczne uzasadnienie informacyjne dla potrzeby przekazania tak rozumianych ksiąg rachunkowych, które w przypadku dużych podmiotów gospodarczych, ze względu na swoją skalę i brak unifikacji zasad ewidencji, nie dadzą czytelnego obrazu do analizy, nałożenie powyższego obowiązku na wszystkich podatników może spowodować niewydolność działania systemu po stronie Ministerstwa Finansów w związku z koniecznością odebrania w krótkim czasie ogromnej ilości danych. Wygenerowanie takich danych przez podatnika, a następnie ich przesłanie do organów podatkowych może być czasochłonne i napotkać problemy techniczne ze względu na rozmiar danych. Jednocześnie, znacznie obciążą serwery oraz obsługę informatyczną banków. Należy zaznaczyć, że z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności bankowej (dienne naliczanie odsetek, ESP dla pożyczek, kredytów, codzienne kapitalizacja odsetek przy działalności depozytowej, odpisy, itd.) zakres danych jest tak obszerny, że w wariacie optymistycznym i wg wstępnych testów jednego z banków proces wysyłki danych za okres 1 roku trwałby kilkadziesiąt dni lub po prostu okazałby się technicznie niemożliwy.

W aktualnym stanie prawnym, podatnicy zobowiązani są do przekazania całości bądź części ksiąg podatkowych na żądanie organu podatkowego, zgodnie z art. 193a § 1 Ordynacji podatkowej. Oznacza to, że organy podatkowe dysponują już skutecznym narzędziem służącym weryfikacji i kontroli rozliczeń podatnika. Tym samym, nadmiarowe wydaje się wprowadzenie takiego stałego obowiązku w stosunku do wszystkich podatników.

Jednocześnie projektowany ust. 1d w art. 9 ustawy o CIT daje Ministrowi Finansów uprawnienie do określenia w drodze rozporządzenia zakresu dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi. Jeżeli wprowadzenie bądź generowanie takich danych nie jest możliwe w ramach obecnie istniejących funkcjonalności systemów posiadanych przez podatników, oznacza to konieczność dostosowania tych systemów, co może okazać się niemożliwe w czasie wyznaczonym przez ustawodawcę. Jednocześnie, skutkować będzie koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów na dostosowanie systemów do wytycznych Ministerstwa Finansów.

W związku z powyższym, postuluję rezygnację z wprowadzenia projektowanych regulacji i pozostanie przy obecnym rozwiązaniu zakładającym przesłanie ksiąg podatkowych na żądanie organu podatkowego.

Alternatywnie zasadnym jest uzupełnienie delegacji dla Ministra Finansów w art. 9 ust. 1d o stosowne zapisy, pozwalające w drodze rozporządzenia wyłączyć pewne grupy/typy podatników z obowiązku raportowania określonego w ust. 1c (np. podmioty podlegające obowiązkowi badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta) lub możliwość modyfikowania procesu raportowania, uwzględniając specyfikę, charakter działalności prowadzonej przez danego podatnika.

4. Art. 2 pkt 17 lit. a

Pragnę zwrócić uwagę, że w praktyce, zidentyfikowanie sumy ubezpieczenia dla wielu transakcji jest niezwykle trudne operacyjnie – a nawet wręcz niemożliwe. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których klienci banku, za których bank opłaca składki, korzystają z szerokiego zakresu ochrony ubezpieczeniowej przy okazji korzystania z produktów bankowych takich jak np. karta kredytowa. Wynika to z faktu, że w trakcie roku liczba klientów korzystających z usługi jest zmienna, a klienci (w zależności od posiadanego wariantu karty) mogą korzystać z ubezpieczenia dotyczącego różnych zdarzeń. W efekcie ustalenie dokładnej wartości sumy ubezpieczenia wymagać będzie ogromnego nakładu pracy. Z uwagi na trudności operacyjne w pozyskaniu danych w takim zakresie, postuluję, aby wartość transakcji umów ubezpieczeń lub reasekuracji odnosiła się do sumy ubezpieczenia albo wysokości składki ubezpieczeniowej, a nie wyłącznie wysokości sumy ubezpieczenia.

Zwracam również uwagę, że posłużenie się pojęciem „depozytu” może powodować wątpliwości interpretacyjne, czy i w jakim zakresie będzie odnosił się on do rachunków bankowych. Zgodnie z literalną wykładnią, „depozytem” są przedmioty lub pieniądze oddane na przechowanie na warunkach określonych w umowie lub też depozytem jest przechowywanie przedmiotów lub pieniędzy przez osobę lub instytucję, której je powierzono. Umowa rachunku bankowego została natomiast zdefiniowana w art. 725-733 ustawy Kodeks cywilny. Przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych. Natomiast na podstawie art. 49 ustawy Prawo Bankowe, banki mogą prowadzić, w szczególności następujące rodzaje rachunków bankowych:

- 1) rachunki rozliczeniowe, w tym bieżące i pomocnicze, oraz prowadzone dla nich na zasadach określonych w rozdziale 3a rachunki VAT;
- 2) rachunki lokat terminowych;
- 3) rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, w tym rachunki rodzinne, oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych;
- 4) rachunki powiernicze.

Zgodnie ze stanowiskiem zaprezentowanym przez Ministerstwo Finansów w pkt. 74 „TPR Informacja o cenach transferowych – pytania i odpowiedzi, wrzesień 2020, MF.”: „wartość transakcji dla transakcji rachunku bankowego należy określić, biorąc pod uwagę sposób wynagrodzenia za świadczenie tej usługi wynikającą z zawartej z bankiem umowy, tj. wszystkie elementy cenotwórcze, np. wartość prowizji/opłat albo odsetek. W uzasadnionym przypadku dopuszcza się wskazanie w tym polu przeważającego elementu wynagrodzenia za świadczenie

tej usługi. Z uwagi na techniczny brak możliwości uzupełniania w Informacji TPR danych per transakcja dla rachunków bankowych wielowalutowych (brak możliwości wyboru kilku walut dla tej samej transakcji), Wartości transakcji dla tego typu transakcji ustalać należy jako sumę wartości ustalonych osobno dla każdej waluty (w przeliczeniu na PLN, zob. też pyt. 41)”.

W związku z powyższym w celu uniknięcia rozbieżności interpretacyjnych proponowanej treści art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy o CIT wnoszę o jej doprecyzowanie w następujący sposób:

„1) wartości kapitału – w przypadku pożyczki, kredytu lub depozytu środków pieniężnych, z wyłączeniem rachunków rozliczeniowych, rachunków VAT, oraz rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz rachunków inwestycyjnych wykorzystywanych w ramach usług maklerskich”

Zważywszy na istniejące od dłuższego czasu środowisko niskich stóp procentowych postuluję również rewizję zasadności ustalania wartości transakcji kontrolowanej w oparciu o „wartość kapitału”. Podstawą opodatkowania w transakcjach dotyczących pożyczki, kredytu, czy lokat terminowych są odsetki i prowizje. Aktualnie lokaty terminowe na kwoty 10 mln zł dają deponentom odsetki rzędu 0,01-0,2% p.a., czyli ich wpływ na wysokość obciążenia CIT jest absolutnie znikomy (od kilkudziesięciu do kilku tysięcy złotych). Stąd też postuluję rozważenie oparcia się na wartości przychodów/kosztów z tytułu tego typu transakcji jako bardziej racjonalnej i generującej mniejsze obciążenia dokumentacyjne dla przedsiębiorców.

5. Art. 2 pkt 16 i 25

Pozytywnie należy ocenić propozycję wydłużenia terminów na sporządzenie dokumentacji oraz proponowanej informacji zawierającej już oświadczenia dot. cen transferowych. Wskazać jednak należy, że aktualnie obowiązujące przesunięcie terminów na mocy przepisów tzw. tarczy antykryzysowej jest dłuższe niż proponowane zmiany (2 miesiące dłużej względem przygotowania dokumentacji oraz 1 miesiąc dłużej w przypadku informacji i oświadczenia TP). Jeżeli Ministerstwo nie zamierza pozostać przy aktualnie obowiązujących terminach, postuluję, aby termin na sporządzenie dokumentacji również wynosił do końca 11 miesiąca po zakończeniu roku podatkowego. Także i aktualnie jest oczywistym, że mimo zapisania takiego samego terminu na sporządzenie dokumentacji i informacji TP, w pierwszej kolejności należy sporządzić dokumentację, a na ich podstawie informację. Proponuję zatem, aby pozostawić taki sam mechanizm również w znowelizowanych przepisach, umożliwiając podatnikowi swobodę decyzji, ile czasu potrzebuje na przygotowanie informacji po sporządzeniu dokumentacji.

6. Art. 2 pkt 16 lit b oraz pkt 17 lit. c

W zakresie zmian do art. 11k ust. 2 i 11l ust. 2a ustawy o CIT należy wskazać, że zaproponowane rozwiązania budzą znaczne wątpliwości interpretacyjne i operacyjne. Obecne brzmienie art. 11k ust. 2 ustawy CIT zakłada, że w wartości transakcji kontrolowanej nie uwzględnia się kwoty podatku od towarów i usług – zarówno należnego, jak i naliczonego. Zaproponowana zmiana odnosi się tylko do podatku naliczonego, który nie został odliczony, co powoduje, że uwzględniany będzie w wartości transakcji w całości podatek należny wykazywany przy okazji świadczenia transakcji kontrolowanej, a także podatek naliczony przy nabyciu, jeśli nie został odliczony. Należy zwrócić uwagę, że powoduje to w praktyce realne obniżenie progów transakcji kontrolowanych nawet o 23%. Co więcej, jest to nałożenie

dotatkowego obowiązku nakazującego weryfikację w jakim zakresie podatek naliczony nie został odliczony. Jest to szczególnie trudne do zrozumienia w przypadku transakcji, gdy świadczący usługę ma siedzibę poza granicami Polski a podatek w mechanizmie odwrotnego obciążenia rozliczany jest w całości przez nabywcę. W konsekwencji, mając na uwadze, że podatek od towarów i usług jest niejako pochodną transakcji kontrolowanej i jego ujmowanie w jej wartości jest zbędne, postuluję utrzymanie dotychczasowego brzmienia art. 11k ust. 2 ustawy o CIT i rezygnację z wprowadzenia art. 11l ust. 2a.

Dla podatników niemających pełnego prawa do odliczenia podatku VAT (np. instytucji finansowych) powiązanie wartości transakcji z podatkiem od towarów i usług nakłada na przedsiębiorstwa dodatkowe obowiązki administracyjne i rodzi ryzyka podatkowe – w przypadku ewentualnych korekt podatku naliczonego konieczna byłaby ponowna weryfikacja progów transakcyjnych warunkujących obowiązek sporządzenia dokumentacji. Efektywne obniżenie progów mogłoby mieć zatem wpływ na zgodność ze stanem faktycznym złożonej uprzednio informacji o cenach transferowych czy kompletność dokumentacji.

Należy ponadto zauważyć, że w świetle brzmienia wprowadzanego przepisu, ta sama transakcja może być zaprezentowana w lokalnej dokumentacji podatkowej podmiotów w niej uczestniczących, w dwóch różnych wartościach w sytuacji, gdy jeden z nich ma prawo do odliczenia podatku VAT a drugi z takiego prawa nie korzysta. Dalszą konsekwencją będzie również różnica wykazywana przez te podmioty na formularzu informacji o cenach transferowych (TPR-C).

7. Art. 2 pkt 19 lit. a

W odniesieniu do transakcji rajowych zwracam uwagę, że ograniczenie zwolnienia wyłącznie do transakcji z podmiotami powiązаныmi (doprecyzowanie zawarte w art. 11n ustawy o CIT) świadczy jednocześnie o obniżeniu progu dla transakcji z podmiotami powiązаныmi za pośrednictwem art. 11o ust. 1a ustawy o CIT. W efekcie obciążenia dokumentacyjne z podmiotami powiązаныmi ulegają istotnemu zwiększeniu, poprzez przepis art. 11o ustawy o CIT. Wniosuję zatem o ponowną weryfikację, czy intencja przepisu zmierza właśnie ku temu celowi.

Doprecyzowanie zaproponowane w art. 11n ustawy o CIT może doprowadzić do interpretacji, w której dla transakcji z podmiotami powiązаныmi, dla których rzeczywisty właściciel jest podmiotem rajowym, nie będzie można skorzystać ze zwolnienia z obowiązku sporządzania dokumentacji podatkowej. W takim brzmieniu projektowanego przepisu - transakcje z podmiotem powiązаныm realizującym tzw. transakcje rajowe również mogą podlegać pod obowiązek dokumentacyjny, pomimo iż ten podmiot powiązany byłby podmiotem krajowym, nie korzystającym ze zwolnień i nie ponoszącym straty podatkowej.

Jednocześnie w przedstawionej propozycji przepisu wyraźnie wskazano, iż chodzi o "*sytuacje, w których rzeczywisty właściciel kontrahenta jest rezydentem rajowym*". Wyróżnione sformułowanie referuje do wątpliwości sygnalizowanej przez banki w toku dyskusji nad art. 11o ustawy o CIT. Proszę zatem o potwierdzenie czy rzeczywistego właściciela w kontekście transakcji rajowych należy ustalać jako rzeczywistego właściciela kontrahenta - podatnika, czy też rzeczywistego właściciela płatności będącej przedmiotem rozliczeń z kontrahentem.

Powyższe kwestie, w praktyce będą generować nie tylko dodatkowe wątpliwości interpretacyjne ale i wątpliwości w kwestii potencjalnej dopuszczalności przyjętej rozszerzającej wykładni. Jak rozumiem, celem zmian w zakresie przepisów o cenach transferowych jest ułatwienie realizacji wymogów ustawowych. Projektowane zmiany nie realizują powyższego podejścia, którego wykonanie dodatkowo obciążałoby kosztami administracyjnymi podatników.

8. Art. 2 pkt 19 lit. d

a) Wnoszę o zmianę treści proponowanego przepisu poprzez wykreślenia przesłanki lit. d tzn. „rozliczenia (...) niezwłocznie po dokonaniu zapłaty na rzecz podmiotu niepowiązanego”. W ocenie sektora bankowego wskazana przesłanka może bowiem powodować istotne problemy interpretacyjne i dodatkowo, w przypadku dużych podatników, być trudna do spełnienia. Obieg dokumentów i sposób ich kontroli w przypadku dużych podatników może bowiem powodować trudności w dochowaniu przesłanki „niezwłoczności”. Pozostawienie tego nieostrego pojęcia będzie ponadto powodowało niepewność w zakresie stwierdzenia kompletności dokumentacji podatkowej oraz ryzyko sporów pomiędzy podatnikami i organami podatkowymi (jeśli podatnik odmiennie niż organ podatkowy zinterpretuje pojęcie „niezwłoczny”). W związku z powyższym postuluję wykreślenie warunku art. 11n pkt 10 lit. d z proponowanych regulacji.

b) Wnoszę o zmianę treści poprzez rozszerzenie przepisu również na usługi o niskiej wartości dodanej, o których mowa w art. 11f ustawy CIT. W ocenie sektora bankowego zastosowanie reguł safe harbour powinno korzystać z analogicznych zwolnień dokumentacyjnych, niezależnie od typu transakcji będących ich przedmiotem.

c) Chciałbym zwrócić uwagę, że zaproponowany katalog przesłanek zwolnienia z obowiązków dokumentacyjnych dla „refaktur” w praktyce może znacznie ograniczyć możliwość skorzystania z tej preferencji, szczególnie, że bardzo często wykorzystuje się przy refakturach tzw. klucze alokacji np. koszty energii elektrycznej mogą być refakturowane w oparciu o liczbę pracowników lub zajmowany metraż powierzchni.

9. Art. 2 pkt 21

W związku z modyfikacją ust. 1, polegającą na usunięciu pkt. 1 i 2 określających warunki sporządzenia dokumentacji lokalnej dla cen transferowych, tj. m.in. osiągnięcia przychodu skonsolidowanego wyższego niż 200 mln zł lub jego równowartości, uchylony powinien zostać jednocześnie ust. 2 odnoszący się do sposobu przeliczenia kwot przychodów wskazanych w ust. 1 pkt. 2, a wyrażonych w walutach obcych.

Pozostawienie ust. 2 spowoduje, że zawarte w nim odwołanie będzie odnosiło się do nieistniejącego przepisu.

10. Art. 2 pkt 23 lit. a

Propozycja Ministerstwa Finansów wprowadza ułatwienie dla podatników polegające na wydłużeniu z 7 do 14 dni terminu na przedłożenie lokalnej dokumentacji cen transferowych przez podatnika na żądanie organu podatkowego.

Postuluję, aby terminy zarówno dla (i) przedłożenia lokalnej dokumentacji cen transferowych przez podatnika na żądanie organu podatkowego jak i (ii) transakcji kontrolowanych, co do

których podatnik był zwolniony z obowiązku dokumentacyjnego zostały uspołnione i wynosiły 30 dni.

11. Art. 2 pkt 25 lit. b i e

Biorąc pod uwagę proponowaną zmianę dotyczące osób uprawnionych do złożenia informacji wraz z oświadczeniem zwracam uwagę na jedną z jej konsekwencji. Otóż złożenie informacji czy deklaracji wymaga uprzedniego złożenia formularza UPL. Pozostaje mieć nadzieję, że zaproponowany przez ministra sposób złożenia informacji zawierającej oświadczenie nie będzie nakładał na osoby zobowiązane do podpisu (które niejednokrotnie nie mają uprawnień do składania dokumentów poprzez e-deklaracje) dodatkowych obowiązków formalnych w celu umożliwienia wywiązania się z tego obowiązku.

12. Art. 2 pkt 25 lit. d

a) W zakresie podstaw sporządzenia informacji o cenach transferowych, zgodnie z projektowanymi przepisami, w przypadku gdy podmiot powiązany nie był obowiązany do sporządzenia lokalnej dokumentacji podatkowej, informacja o cenach transferowych powinna zostać sporządzona na podstawie sprawozdania finansowego lub innych dokumentów. Sektor bankowy zwraca natomiast uwagę, że w przypadku wielu transakcji, a szczególnie transakcji finansowych, sposób ich prezentacji w sprawozdaniu finansowym może różnić się od wymogów dotyczących ich prezentacji w formularzu informacji o cenach transferowych (TPR). Jednocześnie, sprawozdanie finansowe nie zawiera danych analitycznych, wymaganych w celu wypełnienia tego formularza. Z uwagi na powyższe postuluję zmianę treści tego przepisu na następującą:

2) sprawozdania finansowego lub innych dokumentów bądź danych z systemów informatycznych podatnika, w których są rejestrowane zawierane transakcje – w przypadku gdy podmiot powiązany nie był obowiązany do sporządzenia tej dokumentacji.

b) Odnosząc się do art. 11t ust 2b ustawy o CIT postuluję uregulowanie sytuacji podmiotu świadczącego lub przekazującego świadczenie nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie.

c) Postuluję rozszerzenie zaproponowanej formuły uznania za rynkowe nieodpłatnych świadczeń (świadczeń częściowo odpłatnych), jeżeli rozpoznany z tego tytułu przychód podatkowy został dla celów podatkowych wykazany przez podatnika zgodnie z zasadą ceny rynkowej, także na potrzeby spełnienia warunków utrzymania statusu PGK. Zgodnie z aktualnym przepisem, po utworzeniu podatkowej grupy kapitałowej spółki tworzące PGK są zobowiązane dokonywać transakcji kontrolowanych z podmiotami powiązanymi niewchodzącymi w skład tej grupy na warunkach rynkowych (art. 1a ust. 2 pkt 3 lit. b). Powstają zatem wątpliwości, czy wykonanie nieodpłatnego świadczenia przez członka PGK na rzecz podmiotu powiązanego spoza PGK, pomimo identyfikacji przez ten podmiot przychodu podatkowego w prawidłowej wysokości (zgodnie z zasadą ceny rynkowej) wpływa na status PGK.

Proponuję następujący zapis:

Art. 1a ust. 2. Podatkowa grupa kapitałowa jest podatnikiem, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

(...)

3) po utworzeniu podatkowej grupy kapitałowej spółki tworzące tę grupę spełniają warunki wymienione w pkt 1 lit. a-c, a ponadto:

(...)

b) w przypadku dokonania transakcji kontrolowanej w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 6 z podmiotami powiązаныmi w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4, niewchodzącymi w skład podatkowej grupy kapitałowej, nie ustalają lub nie narzucają warunków różniących się od warunków, które ustaliłyby między sobą podmioty niepowiązane w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 3; **Przepis art. 11t ust. 2b stosuje się odpowiednio.**

13. Art. 2 pkt 25 lit. e oraz Art. 10 pkt 5

Uwaga dotyczy zmiany art. 11t ust. 5 ustawy CIT oraz art. 80e KKS - w zakresie sposobu podpisywania informacji o cenach transferowych.

W zakresie przedstawionej propozycji zwracam uwagę na potencjalny, techniczny problem w przypadku obowiązku podpisania informacji przez więcej niż jedną osobę. W szczególności, opracowany przez Ministerstwo Finansów formularz powinien zapewnić możliwość jego podpisu przez więcej niż jedną osobę. Dodatkowo wskazuję, że obarczanie sankcją karną pełnomocnika składającego informację za złożenie oświadczenia o zgodności dokumentacji podatkowej ze stanem rzeczywistym nie powinno mieć miejsca. Pełnomocnik może bowiem działać w zakresie udzielonego pełnomocnictwa do sporządzenia informacji, a to oznacza, że może nie posiadać wiedzy odnośnie faktycznego sposobu realizacji dokumentowanej transakcji. Odpowiedzialność za podanie danych zgodnie ze stanem rzeczywistym powinna ciążyć na kierowniku jednostki oraz osobach odpowiedzialnych bezpośrednio za faktyczny przebieg transakcji. W razie utrzymania propozycji obniżenia rangi oświadczenia o cenach transferowych poprzez jego włączenia do formularza TPR sektor bankowy wnosi o proporcjonalne zmniejszenie dolegliwości sankcji przewidzianych w KKS.

Jednocześnie rekomenduję rozszerzenie katalogu osób uprawnionych do podpisania informacji o cenach transferowych. Z perspektywy operacyjnej grono to powinno zostać rozszerzone o osoby, które w praktyce są uprawnione do składania deklaracji i informacji.

14. Art. 2 pkt 26 lit. a tiret 2

W związku z propozycją przepisów nakładających wymóg zastosowania rynkowych warunków przy ustalaniu parytetu wymiany udziałów (w zakresie przychodów), zasadne jest odpowiednio zabezpieczyć podatnikom (spółce nabywającej oraz u wspólnika), dokonującym zbycia udziałów pochodzących z wymiany udziałów, prawa do kosztów wysokości odpowiadającej wartości rynkowej. Odpowiedniej zmiany wymagałby art. 16 ust. 1 pkt 8e, który ogranicza prawo do kosztów spółki do wartości nominalnej udziałów wydanych wspólnikowi, a zasadne jest, aby uwzględniono odpowiednio wartość rynkową tych udziałów.

15. Art. 2 pkt 26 lit. a tiret 6

Uwaga dotyczy projektowanego brzmienia art. 12 ust. 1 pkt 16 ustawy o CIT. Z uwagi na specyfikę produktów bankowych, zasadne jest spod reżimu dodanej regulacji wyłączyć płatności dokonane przelewem na rachunek banku lub rachunek spółdzielczej kasy

oszczędnościowo-kredytowej, prowadzony przez ten bank lub tę kasę w ramach gospodarki własnej, niebędący rachunkiem rozliczeniowym, analogicznie jak w art. 15 ust. 4 pkt 2.

Weryfikacja każdej płatności, z punktu widzenia przyjętego limitu 20 000 zł dla „transakcji”, bez jej precyzyjnej definicji, z punktu widzenia produktów bankowych może być procesem trudnym do zweryfikowania. Regulacja nie powinna znaleźć zastosowania do produktów bankowych.

16. Art. 2 pkt 26 lit. d (po tirecie 2)

Propozycja zwolnienia z podatku pomocy udzielanej bankom przez jednostkę zarządzającą systemem ochrony instytucjonalnej. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających uczestnicy systemów ochrony (IPS) mogą udzielać wzajemnych gwarancji płynności i wypłacalności oraz otrzymywać wsparcie od jednostek zarządzających systemem ochrony, co potencjalnie obniża ryzyko dla systemu gwarantowania depozytów. W związku z tym zapewnienie pozytywnego wpływu funkcji pomocowej IPS jest zasadne. Aby wzmocnić wspieranie realizacji tego celu proponuje się zwolnienie z podatku wskazanych form pomocy udzielanej przez systemy ochrony instytucjonalnej swoim uczestnikom. Rozwiązanie to ma na celu zapewnienie możliwości efektywnego wykorzystywania środków pomocowych dla banków będących uczestnikami systemu ochrony, co przyczyniałoby się do wzmocnienia stabilności systemu finansowego, przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka konieczności użycia środków publicznych. Analogiczne rozwiązania są przyjęte dla pomocy udzielanej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Proponowane zmiany realizują zapisy Uchwały Nr 46/2021 Komitetu Stabilności Finansowej z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie rekomendacji dotyczących działań wspierających stabilne funkcjonowanie banków spółdzielczych.

W związku z powyższym proponuję dodanie w art. 2 pkt 26) lit. d) (po tirecie 2) projektu ustawy, nowego art. 12 ust. 4 pkt 8 lit. e) Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, w brzmieniu:

e) bezzwrotną pomocą udzieloną bankowi, będącemu uczestnikiem systemu ochrony, w rozumieniu ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, pochodzącą ze środków funduszu pomocowego w ramach realizacji celów funkcjonowania systemu ochrony wymienionych w tej ustawie – w przypadku przejęcia albo nabycia przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa banku przez inny bank, będącymi uczestnikami tego systemu ochrony.

17. Art. 2 pkt 29 lit. a

Zaproponowana regulacja powinna znaleźć zastosowanie wyłącznie do przypadków, kiedy ujęcie kosztów finansowania dłużnego w kosztach uzyskania przychodów pozostaje w związku z działaniami optymalizacyjnymi (sztuczną transakcją), które nie znajdują uzasadnienia ekonomicznego i służą unikaniu opodatkowania. Wprowadzenie tzw. klauzuli SAAR pozwoliłoby optymalnie osiągnąć oczekiwany efekt podatkowy, a nie generowało dodatkowego ryzyka podatkowego po stronie uczciwych podatników.

Należy dodać, że różnicowanie kwalifikacji podatkowej kosztów finansowania dłużnego, w zależności od tego, czy środki pochodzą od podmiotu powiązanego lub niepowiązanego jest niezrozumiałe i niezasadne, zwłaszcza gdy transakcja pomiędzy podmiotami powiązаныmi są realizowane na warunkach rynkowych i nie służą celom optymalizacyjnym/unikaniu opodatkowania.

Niezależnie należy dodać, że zaproponowany zapis budzi wątpliwości interpretacyjne. Słowo „uzyskane” oraz „zostały one przeznaczone” nie pozwala jednoznacznie ustalić zakresu przedmiotowego regulacji tj. czy mowa o: (i) uzyskanym finansowaniu a nie kosztach oraz (ii) przeznaczeniu samego finansowania a nie kosztów finansowania na wymienione cele? Dodatkowo należy uszczegółowić, co ustawodawca rozumie pod pojęciem „pośredniego” przeznaczenia finansowania dłużnego na transakcje kapitałowe?

Osobnej uwagi wymaga również pojęcie „transakcji kapitałowej”. Projektowany przepis posługuje się terminem, który nie jest precyzyjny, nie występuje w ustawie i nie jest zdefiniowany w samym projekcie. Regulacja wskazuje jedynie przykładowe wyliczenie transakcji - katalog otwarty. Pojęcie to będzie zatem wywoływać uzasadnione wątpliwości interpretacyjne i niepewność w zakresie możliwości rozpoznawania kosztów finansowania jako kosztu uzyskania przychodów.

18. Art. 2 pkt 29 lit b

Zaproponowane brzmienie regulacji znacząco wykracza poza zakres intencji ustawodawcy (wyłączenie z KUP kosztów tzw. ukrytej dywidendy). Nie znajduje uzasadnienia wyłączenie z KUP świadczeń dla podmiotów powiązanych z podatnikiem (nie są oni współnikami uprawnionymi do dywidendy) i podmiotów powiązanych pośrednio ze współnikiem (weryfikacja w zakresie podmiotowym może być niemożliwa do wykonania dla podatnika). Nieprecyzyjnie określono także przesłanki opisujące transakcje/świadczenia, które podlegałyby wyłączeniu z KUP. W praktyce każda transakcja ze współnikiem a także podmiotem powiązany (co w dużych grupach kapitałowych jest zjawiskiem bardzo powszechnym) może wiązać się dla podatnika z ryzykiem kwestionowania przez organy podatkowe.

Należy zaznaczyć, że eliminowaniu negatywnych skutków podatkowych transakcji ujętych w zaproponowanej regulacji służą już regulacje cen transferowych oraz tzw. klauzula GAAR lub SAAR i to one powinny stanowić podstawę eliminacji przedmiotowych transakcji z obrotu gospodarczego a nie dodatkowe, nieprecyzyjne sankcje.

Trudno też jest całościowo ocenić proponowaną regulację. Przede wszystkim wydaje się, że ustawodawca przewiduje więcej niż dwa przypadki (lit. b projektowanego przepisu kończy się spójnikiem „lub”). Jest zatem błąd literowy lub niedokończenie przypadków wyłączających.

Ponadto w projektowanej lit. a, gdzie mowa o świadczeniu udzielonym na takich samych warunkach temu podmiotowi, brakuje de facto bazy porównania (np. do warunków rynkowych czy warunków, które ustaliłyby podmioty niepowiązane). Przesłanki dla określenia danych warunków świadczenia mogą być różne i uzasadnienie, że w tych okolicznościach podatnik mógł być zainteresowany udzieleniem świadczenia może być skomplikowane. Może ono

choćby wynikać z całości współpracy z danym kontrahentem, a nie z powodów podatkowych.

Bazując na opublikowanej treści należy podkreślić, że, przepis ten jest zbyt niedookreślony i pozwalający na niezwykle pojemną interpretację na niekorzyść podatnika. Przypomnieć w tym miejscu należy, że koszty uzyskania przychodów nie są żadnym przywilejem, ale immanentnym elementem związanym z podatkami dochodowymi. Co za tym idzie, wszelkie odstępstwa od zaliczenia wydatków do kosztów podatkowych powinny być sformułowane w sposób precyzyjny a dodatkowo nie powinny być interpretowane rozszerzająco na niekorzyść podatników. Wydaje się, że proponowany przepis wspomnianego wyżej standardu legislacyjnego w żadnej mierze nie wypełnia, a biorąc pod uwagę pojemność zwrotów (np. „świadczenie lub zobowiązanie”, bycie „beneficjentem” bez- lub pośrednio), jakimi się posługuje, będzie interpretowany na niekorzyść podatników i spowoduje liczne wątpliwości w jego stosowaniu. Przykładowo, należy zauważyć, że względu na nieostrą redakcję przepisu, mógłby on znaleźć zastosowanie w sytuacji gdy koszty świadczonej przez podatnika usługi wzrosły, a podatnik nie ustalił jeszcze nowej ceny z kontrahentem (podmiotem powiązanym bądź niepowiązanym), w skutek czego osiągnął z tego tytułu stratę. Zgodnie z projektowaną regulacją, doszłoby do ograniczenia możliwości zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kosztów usługi świadczonej na rzecz podmiotu powiązanego, pomimo, że sposób działania podatnika nie był sztuczny i nie służył unikaniu opodatkowania. W związku z powyższym postuluje się rezygnację z wprowadzenia projektowanej regulacji.

19. Art. 2 pkt 30

Nie znajduje uzasadnienia wyłączenie spod amortyzacji takich składników majątku jak: budynki mieszkalne, lokale mieszkalne stanowiące odrębną nieruchomość, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, jeśli są faktycznie wykorzystywane przez przedsiębiorcę do prowadzonej działalności gospodarczej. W sytuacji, gdy możliwość amortyzacji wskazanych składników majątku jest nadużywana powinny w pierwszej kolejności znaleźć zastosowanie przepisy eliminujące takie praktyki, jak np. przepisy tzw. klauzuli GAAR lub SAAR. Dodatkowo jeśli do „nadużyć” dochodzi po stronie podatników PIT, nie znajduje uzasadnienia wprowadzanie ograniczeń u przedsiębiorców – podatników CIT.

W przypadku wdrożenia proponowanej regulacji, przepisy przejściowe powinny gwarantować podatnikom prawa nabyte tj. powinny pozwolić na kontynuację amortyzacji składników majątku.

20. Art. 2 pkt 36

Za pozytywną należy uznać zmianę polegającą na zwiększeniu poziomów odliczenia kosztów osobowych.

Mając jednak na uwadze szczególną wagę działalności badawczo – rozwojowej dla rozwoju całej gospodarki i jej konkurencyjności na globalnym rynku, postuluje się rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych także o koszty zewnętrznych usług wykorzystywanych w pracach B+R, w szczególności kosztów pracy informatyków, programistów, kosztów usług

doradczych, czy innych usług specjalistycznych, bez których działalność B+R nie może być prowadzona.

21. Art. 2 pkt 35 lit. a (po tirecie 2)

Proponuje się dodanie w art. 2 pkt 35 lit. a (po tirecie 2) projektu ustawy, nowego art. 17 ust. 1 pkt 56b ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, w brzmieniu:

56b) środki finansowe otrzymane przez bank będący uczestnikiem systemu ochrony, w rozumieniu ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, pochodzące z funduszu pomocowego w ramach realizacji celów wymienionych w tej ustawie, w tym bezzwrotne wpłaty na fundusz (kapitał) zasobowy, rezerwowy lub zapasowy.

Biorąc pod uwagę wagę pomocy przekazywanej przez system ochrony instytucjonalnej dla banków spółdzielczych w sytuacji pomocy przy przejmowaniu banku w złej sytuacji ekonomicznej przez inny bank spółdzielczy kwestia zwolnienia pomocy z podatku jest bardzo ważna i kluczowa dla bezpieczeństwa sektora finansowego. Jako dodatkowe uzasadnienie warto wskazać, że środki te pochodzą ze środków własnych wpłacanych przez członków systemu ochrony instytucjonalnej a ponadto rozwiązanie to jest komplementarne do zwolnienia zapisanego w art. 17 ust. 1 pkt 56a dotyczącego środków otrzymanych z Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Zasada udzielania pomocy przez system ochrony instytucjonalnej jest tu podobna i służy rozwiązaniu problemu w sektorze bankowości spółdzielczej bez angażowania środków Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

22. Art. 2 pkt 38

a) Propozycja dodania ulgi konsolidacyjnej dla banków spółdzielczych. Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zachęty podatkowej dla podatników pragnących dokonywać ekspansji gospodarczej na rynkach krajowych i zagranicznych, poprzez nabywanie udziałów (akcji) spółek kapitałowych funkcjonujących na tych rynkach. Zmiany te mają na celu ułatwienie dalszej ekspansji inwestycyjnej przedsiębiorców działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej poprzez wprowadzenie ulg odnoszących się do kosztów owej ekspansji, przy jednoczesnym wsparciu rozwoju w obliczu trudności związanych ze stanem globalnej gospodarki.

Proponowane zapisy dotyczą jednak tylko spółek kapitałowych, a pomijają w całości osoby prawne działające w formie spółdzielni. W obecnej sytuacji gospodarczej i funkcjonowaniu w środowisku niskich stóp procentowych, w sektorze bankowości spółdzielczej nasiliły się procesy konsolidacyjne. Poza walorem biznesowym, wzmacniającym pozycję banków spółdzielczych na rynku usług finansowych, procesy łączeniowe w tym sektorze odgrywają istotną rolę w zakresie zwiększania bezpieczeństwa depozytów. Powstałe w wyniku połączenia podmioty mogą w większym stopniu zapewnić większe bezpieczeństwo działalności bankowej. Z tego też względu, należy wspierać procesy konsolidacyjne realizowane w sektorze bankowości spółdzielczej.

W związku z powyższym, proponuje się dodanie do art. 2 pkt 38 projektu ustawy nowego przepisu art. 18eg Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w brzmieniu:

Art. 18eg. 1. Podatnik, będący bankiem spółdzielczym, działając jako bank przejmujący, odlicza od podstawy opodatkowania ustalonej zgodnie z art. 18 kwoty wydatków na łączenie z innym bankiem spółdzielczym, o którym mowa w art. 96 Ustawy Prawo spółdzielcze i art. 124 Ustawy Prawo bankowe lub na nabycie przedsiębiorstwa bankowego, o którym mowa w art. 124a Ustawy Prawo bankowe, do wysokości dochodu uzyskanego w roku podatkowym przez podatnika z przychodów innych niż przychody z zysków kapitałowych, nie więcej jednak niż 250 000 zł w roku podatkowym, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:

1) bank spółdzielczy, który jest przejmowany lub którego przedsiębiorstwo jest nabywane ma siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) w okresie dwóch lat przed dniem przejścia lub nabycia przedsiębiorstwa, bank spółdzielczy i podatnik nie byli podmiotami powiązаныmi w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4;

2. Za wydatki na połączenie lub nabycie przedsiębiorstwa bankowego, o których mowa w ust. 1, uznaje się wydatki związane bezpośrednio z tymi transakcjami, przeznaczone na:

1) obsługę prawną przejścia banku spółdzielczego lub nabycia przedsiębiorstwa bankowego i ich wycenę,

2) opłaty notarialne, sądowe i skarbowe,

3) podatki i inne należności publicznoprawne zapłacone w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą

z wyłączeniem ceny zapłaconej za nabycie przedsiębiorstwa bankowego oraz ponoszonych w związku z tą transakcją kosztów finansowania dłużnego.

3. Odliczeniu podlega kwota faktycznie poniesionych w roku podatkowym wydatków, o których mowa w ust. 1.

4. Odliczenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się w roku podatkowym, w którym doszło do połączenia banków spółdzielczych lub nabycia przedsiębiorstwa bankowego banku spółdzielczego oraz w roku następnym.

6. W przypadku, gdy podatnik, lub jego następca prawny, przed upływem 36 miesięcy, licząc od dnia połączenia się banków spółdzielczych lub nabycia przedsiębiorstwa bankowego banku spółdzielczego, o których mowa w ust. 1, zostanie postawiony w stan likwidacji, zostanie ogłoszona jego upadłość lub zaistnieją inne, przewidziane prawem okoliczności zakończenia działalności podatnika lub następcy prawnego, z wyłączeniem połączenia z innym bankiem spółdzielczym, podatnik albo jego następca prawny jest obowiązany w rozliczeniu za rok podatkowy, w którym doszło do zaistnienia tych przesłanek, zwiększyć podstawę opodatkowania o kwotę dokonanego odliczenia.

7. Wydatki odliczone od podstawy opodatkowania zgodnie z ust. 1 podlegają zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z ustawą.

b) Propozycja dodania ulgi inwestycyjnej dla banków spółdzielczych. W związku z likwidacją funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych prowadzonego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, banki spółdzielcze utraciły możliwość pozyskania finansowania na cele inwestycyjne określone w art. 35 ust. 1 pkt 3) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu

banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 102 z późn. zm.). W związku z faktem, iż przedstawiony projekt ustawy w dużej mierze stawia na wzmocnienie innowacyjności polskiej gospodarki, proponuje się wprowadzenie zmian, która w miejsce likwidowanego wsparcia z BFG wprowadzi zachęty podatkowe, wspierające rozwój polskiej, lokalnej bankowości. Należy zwrócić uwagę, że sektor bankowości spółdzielczej posiada w 100% polski kapitał i działa na terenie Polski lokalnej, dostarczając usługi finansowe mieszkańcom, którzy najczęściej nie mają dostępu do usług bankowych dużych banków komercyjnych. Wsparcie rozwoju inwestycyjnego pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa depozytów przechowywanych w bankach spółdzielczych oraz poprawi jakość obsługi klienta, zwiększając dostępność oraz zakres oferowanych produktów bankowych.

W związku z powyższym proponuje się dodanie do art. 2 pkt 38) projektu ustawy nowego art. 18eh Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w brzmieniu:

Art. 18eh. 1. Podatnik, będący bankiem spółdzielczym, odlicza od podstawy opodatkowania ustalonej zgodnie z art. 18 kwotę stanowiącą 50% sumy kosztów inwestycyjnych, przy czym wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć 10% dochodu osiągniętego z innych źródeł

2. Za koszty inwestycyjne, uznaje się wydatki poniesione na:

- 1) nabycie lub modyfikację programów lub sprzętu informatycznego,*
- 2) rozwój lub ujednoczenie technologii bankowej,*
- 3) modyfikację procedur finansowo-księgowych,*
- 4) rozwój lub unifikację produktów i usług bankowych;:*

3. Koszty inwestycyjne pomniejsza się o podatek od towarów i usług, z wyjątkiem przypadków, gdy zgodnie z odrębnymi przepisami podatek od towarów i usług nie stanowi podatku naliczonego albo podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty należnego podatku o podatek naliczony albo zwrot różnicy podatku w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług

4. Odliczenie przysługuje, jeżeli koszty inwestycyjne:

- 1) zostały faktycznie poniesione w roku podatkowym, za który jest dokonywane odliczenie;*
- 2) nie zostały podatnikowi zwrócone w jakiegokolwiek formie lub nie zostały odliczone od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.*

5. Odliczenia dokonuje się w zeznaniu za rok podatkowy, w którym poniesiono koszty inwestycyjne. W przypadku gdy podatnik poniósł za rok podatkowy stratę albo wielkość dochodu podatnika jest niższa od kwoty przysługujących mu odliczeń, odliczenia odpowiednio w całej kwocie lub w pozostałej części dokonuje się w zeznaniach za kolejno następujące po sobie dwa lata podatkowe następujące bezpośrednio po roku, w którym podatnik skorzystał lub miał prawo skorzystać z odliczenia.

6. Podatnik korzystający z odliczenia wykazuje w zeznaniu poniesione koszty inwestycyjne podlegające odliczeniu.

23. Art. 2 pkt 41

Sugerowane jest usunięcie propozycji rozszerzenia definicji zagranicznej jednostki kontrolowanej poprzez wskazanie, że jest to także odpowiednia jednostka, w której „*podatnik wspólnie z innymi podatnikami mającymi miejsce zamieszkania albo siedzibę lub zarząd na terytorium RP, posiada bezpośrednio lub pośrednio udział w kapitale, prawo głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających lub prawo do uczestnictwa w zysku w tym ich ekspektatywę*”. Uwzględniając definicję „innych podatników” nowa definicja prowadzi do nałożenia na podatników obowiązków, których wykonanie w praktyce może rodzić wiele trudności, a zwłaszcza u podatników prowadzących obrót papierami wartościowymi na dużą skalę. Weryfikacja powiązań w zakresie wskazanym przez ustawodawcę, a także ustalenie danych wymaganych przepisami może być w praktyce niemożliwe do przeprowadzenia. Rozszerzenie definicji zagranicznej jednostki kontrolowanej jest nadmiernym obciążeniem.

Ponieważ pomiędzy typami zagranicznych jednostek kontrolowanych wymienionych w pkt 3-5 art. 24a ust. 3 nie zastosowano alternatywy rozłącznej „albo” (analogicznie jak w pkt 1-2), z uwagi na nową definicję dochodu (art. 24a ust. 6a) powstaje wątpliwość, czy jednostka spełniająca jednocześnie przesłanki zagranicznej jednostki kontrolowanej z art. 24a ust. 3 pkt 4 oraz np. art. 24a ust. 3 pkt 3 albo 5 nie będzie rodziła obowiązku dwukrotnego ustalenia dochodu do opodatkowania czy też podatnik ma prawo wyboru metody ustalenia dochodu.

24. Art. 2 pkt 42

Podobnie krytycznie, jak proponowany przepis dotyczący ukrytej dywidendy, należy także ocenić proponowaną regulację dotyczącą podatku od przerzucania dochodów. Warto w tym kontekście wskazać, że tworzenie wskazywanych w uzasadnieniu optymalizacji wykorzystujących podmioty irlandzkie lub holenderskie zostało już kilka lat temu uniemożliwione wskutek zmian lokalnych przepisów. W międzyczasie zaś pojawiły się chociażby przepisy o raportowaniu schematów podatkowych. Ponadto w uzasadnieniu projektu dość szeroko wskazuje się, że nowa regulacja ma zapobiec tworzeniu różnych schematów hybrydowych, powołując się na akcję 2 BEPS. Przypomnieć zatem należy, że już na poziomie Unii Europejskiej przyjęto ustawodawstwo mające realizować wspomnianą akcję 2. Dokonując tego implementowane do krajowego porządku prawnego Dyrektywy tzw. ATAD i ATAD 2. Organy podatkowe mają już więc wiele narzędzi pozwalających na zakwestionowanie tworzonych agresywnych struktur podatkowych i wydaje się, że tworzenie kolejnej regulacji nie jest niezbędne.

Wprowadzenie zaproponowanej regulacji jako narzędzia eliminującego optymalizacje podatkowe jest niewłaściwej ponieważ: (i) generuje dodatkowe obciążenia i ryzyka po stronie uczciwych podatników oraz (ii) narzędziem do wykluczenia takich praktyk powinna być np. tzw. klauzula GAAR.

Zakres przedmiotowo – podmiotowy art. 24aa ust. 2 jest niemożliwy do oceny, ponieważ wydaje się, że nieprawidłowo posłużono się terminem podmiot powiązany. Przykładowo w pkt 2 zapisy powinny dotyczyć spółki, a nie podmiotu powiązanego. Ponadto nie można ustalić, do kogo odnosi się ostatnie zdanie tej regulacji, w którym posłużono się terminem „ten podmiot”.

Zasadne jest doprecyzowanie, czy w związku z art. 24aa ust. 2 pkt 1, który odsyła do art. 19 ust. 1 pkt 1 a nie do art. 19 ust. 1 (nie uwzględnia się faktu możliwości zastosowania 9% stawki

podatku), regulacje znajdują zastosowanie także do kosztów ponoszonych na rzecz podmiotów powiązanych – rezydentów RP.

Niejednoznaczny jest też zapis „kosztów poniesionych w roku podatkowym na rzecz podmiotów” w art. 24aa ust. 3. Czy mowa jest w nim o wszystkich kosztach zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów, świadczeń wypłaconych na rzecz kontrahentów? Dodatkowo wskazany wskaźnik procentowo powinien być zróżnicowany w zależności od branży. Ponadto zasadnym byłoby uszczegółwić, co należy rozumieć pod pojęciem koszty pochodnych instrumentów finansowych.

Kryteria ustalenia „istotnego charakteru rzeczywistej działalności” powinny być obiektywne, pozwalające na wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych.

25. Art. 2 pkt 47

a) Postuluję, aby stosowanie w praktyce nowych przepisów dotyczących wypłat podatku u źródła, jak również finalna wersja objaśnień Ministra Finansów w zakresie należytej staranności, uwzględniały wyodrębnienie przez ustawodawcę dwóch reżimów podatku u źródła ze względu na kwotę wypłat - poniżej oraz powyżej 2 mln złotych - na rzecz tego samego podatnika. Obowiązek dokonania pogłębionej weryfikacji przez płatnika ustanawiany w art. 26 ust. 7a ustawy o CIT znajduje zastosowanie dopiero po przekroczeniu progu 2 mln zł. Poniżej tego progu oraz dla płatności, które w ogóle nie są objęte limitowaniem (w szczególności płatności na rzecz podmiotów niepowiązanych oraz płatności za usługi niematerialne) co do zasady dokumentem weryfikowanym przez płatników powinien być certyfikat rezydencji (przy czym w okolicznościach wskazanych w art. 26 ust. 1n ustawy o CIT także jego kopia), uzupełniony w sytuacjach określonych przepisami prawa podatkowego przez właściwe oświadczenia podatnika, warunkujące zastosowanie preferencyjnej stawki podatku albo zwolnienia lub niepobrania podatku, w szczególności:

- a. oświadczenie o przeznaczeniu dochodów na cele statutowe,
- b. oświadczenie zakładu zagranicznego,
- c. oświadczenie o spełnieniu warunków zwolnienia z opodatkowania wynikających z ustawy, w tym oświadczenia o statusie uprawnionego odbiorcy,
- d. oświadczenie funduszy inwestycyjnych.

Zagadnieniem wymagającym szczególnego potraktowania jest sytuacja wypłaty dywidendy na rzecz spółek holdingowych. Biorąc pod uwagę istotę zakresu działalności podmiotów holdingowych, tj. cel ich powołania (zarządzanie i kontrolowanie działalności wielu podmiotów zależnych przez jedną organizację dominującą) oraz biorąc także pod uwagę możliwość zastosowania zwolnienia, postuluję o wyłączenie przez ustawodawcę z zakresu dochowania należytej staranności, tj. wyłączenie płatnika z obowiązku weryfikacji czy podmiot, na rzecz którego wypłaca dywidendę, prowadzi rzeczywistą działalność gospodarczą.

Mniej rygorystyczne zasady należytej staranności powinny też zostać utrzymane w odniesieniu do wypłat na rzecz podmiotów, które na mocy § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów znajdują się wśród wyłączonych ze stosowania art. 26 ust. 2e ustawy o CIT w obecnym brzmieniu (m.in. wypłaty na rzecz banków centralnych niemających siedziby lub zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskanych z tytułu odsetek lub dyskonta od obligacji skarbowych wyemitowanych przez Skarb Państwa na rynku krajowym i nabytych od dnia 7

listopada 2015 r.; na rzecz jednostek gospodarczych utworzonych przez organ administracji państwowej wspólnie z innymi państwami na podstawie porozumienia lub umowy, chyba że porozumienia te lub umowy stanowią inaczej; na rzecz organizacji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem; na rzecz podmiotów, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy o współpracy, jeżeli zostały zwolnione z podatku dochodowego od osób prawnych od tych należności czy na rzecz podmiotów zwolnionych z podatku dochodowego od osób prawnych, pod warunkiem wskazania ich nazwy w umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska).

Jednocześnie sektor bankowy wyraża swoją gotowość w udziale w pracach roboczych służących wypracowaniu optymalnego rozwiązania w poszczególnych obszarach proponowanej regulacji. Trzeba jednak przyznać, że wiele tych zmian jest dyskutowanych od wielu miesięcy bez dostatecznego postępu. Dlatego też powrócę do mojej wcześniejszej obawy dotyczącej jakości stanowionej prawa w tak krótkim czasie w tak szerokim zakresie.

Sektor bankowy prosi o uwzględnienie uwag przedstawianych w trakcie dotychczasowych konsultacji dotyczących wskazanych obszarów regulacyjnych oraz wyraża swoją gotowość do udziału w pracach nad wskazaniem w objaśnieniach podatkowych jednoznacznych zasad interpretowania nowych przepisów dot. podatku u źródła, aby proces pobierania certyfikatów rezydencji, a w uzasadnionych przypadkach także dodatkowej dokumentacji, mógł być od 1 stycznia 2022 r. zorganizowany w sposób, który nie będzie narażał płatników podatków dochodowych na ryzyko kwestionowania rozliczeń podatkowych albo ponoszenia ekonomicznego kosztu podatku.

b) Zwracam też uwagę na zgłaszane dotychczas w pismach kierowanych przez ZBP do Ministerstwa Finansów implikacje związane z prowadzeniem przez banki depozytariuszy rachunków zbiorczych papierów wartościowych. Proszę o doprecyzowanie, że instytucje finansowe, które dokonują poboru podatku na podstawie art. 26 ust. 2c ustawy o CIT (oraz odpowiadającego przepisu ustawy o PIT) i prowadzą zbiorcze rachunki papierów wartościowych nie wyliczają limitu 2 mln wypłat w stosunku do podmiotów nieujawnionych na rachunkach zbiorczych poprzez dodanie zapisu:

Do kwoty, o której mowa w art. 26 ust. 2e ustawy o CIT, nie wlicza się wypłat należności z tytułów określonych w art. 26 ust. 2c ustawy o CIT, w zakresie, w jakim należności te zostały wypłacone podmiotom nieujawnionym w związku z prowadzonymi rachunkami zbiorczymi, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz. Ust. Z 2017 r. poz. 1768 z późn. zm.).

Z samego charakteru rachunku zbiorczego wynika, że podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych oraz rachunki zbiorcze nie są (do momentu ujawnienia) w stanie ustalić, czy dana jednostka, w stosunku do której wypłaty na rachunku indywidualnym podlegają sumowaniu, nie inwestuje jednocześnie za pośrednictwem rachunku zbiorczego.

Dodatkowo rozporządzenie Ministra Finansów (por. § 3) utrzymuje dla podmiotów prowadzących rachunki papierów wartościowych oraz rachunki zbiorcze podział limitów 2 mln złotych na pulę wypłat dokonywanych za pośrednictwem powyższych rachunków oraz pozostałych wypłat podlegających podatkowi u źródła. Postuluję, aby podział limitów na

działalność powierniczą oraz pozostałą został utrzymany, np. w przepisach przejściowych nowelizacji, aby zapewnić bankom czas na dostosowanie systemów do konieczności śledzenia limitu 2 mln złotych, gdyż w szerokim zakresie obowiązek monitorowania tego limitu pozostawał dotychczas w zawieszeniu.

c) Postuluję wprowadzenie możliwości retrospektywnego złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 26 ust. 7a ustawy o CIT.

W realiach funkcjonowania instytucji finansowych, gdzie wiele płatności dzieje się „automatycznie”, pozostawienie obowiązku złożenia oświadczenia najpóźniej w dniu dokonania wypłaty przekraczającej limit 2 mln zł należałoby uznać za niepożądane. Nie zawsze jest możliwość „przewidzenia”, kiedy limit zostanie przekroczony. Mogą się również zdarzyć problemy np. z dostępnością osób zobowiązanych do podpisania oświadczenia. Mając na uwadze względy praktyczne, należałoby rozważyć wprowadzenie możliwości złożenia oświadczenia retrospektywnie – np. za miesiąc, w którym doszło do przekroczenia limitu, np. w terminie wypłaty podatku za poprzedni miesiąc.

26. Art. 2 pkt 47 lit. b

Zgodnie z projektem w art. 26, w ust. 1ab dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: *„Zdania pierwszego nie stosuje się do Skarbu Państwa będącego emitentem obligacji.”*

Z kolei zdanie pierwsze tego przepisu brzmi: *„Niepobranie podatku w przypadku, o którym mowa w ust. 1aa pkt 2, następuje pod warunkiem złożenia przez emitenta do organu podatkowego, o którym mowa w art. 28b ust. 15, oświadczenia, że emitent dochował należytej staranności w poinformowaniu podmiotów z nim powiązanych w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 lub w rozumieniu art. 23m ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, o warunkach zwolnienia, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 50c, w stosunku do tych podmiotów powiązanych.”*

Z zestawienia tych regulacji wynika, że niepobranie podatku przez płatnika w przypadku wypłaty odsetek bądź dyskonta od obligacji, o których mowa w art. 26 ust. 1aa ustawy o CIT, a których emitentem jest Skarb Państwa, jest niezależne od złożenia przez Skarb Państwa jako emitenta oświadczenia do organu podatkowego o dochowaniu należytej staranności w poinformowaniu podmiotów powiązanych o warunkach zwolnienia z art. 17 ust. 1 pkt 50c ustawy CIT.

W konsekwencji, wypłata odsetek/dyskonta od obligacji Skarbu Państwa na rzecz podatników, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o CIT następować powinna bez potrącenia podatku u źródła.

Celem zapewnienia jednolitej interpretacji projektowanej regulacji i potwierdzenia intencji zwolnienia z opodatkowania, postuluję dodanie odpowiedniego zapisu do art. 17 ust. 1 pkt 50c ustawy o CIT, tak aby jednoznacznie unormować zwolnienie z opodatkowania odsetek bądź dyskonta od obligacji Skarbu Państwa.

Analogiczne regulacje funkcjonują już w zakresie listów zastawnych (art. 17 ust. 1 pkt 50a ustawy o PIT oraz art. 26 ust. 1aa pkt 1 ustawy o CIT).

27. Art. 2 pkt 47 lit. e

Wprowadzenie zgodnie z art. 26 ust. 1g obowiązku poboru podatku od nadwyżki ponad 2 mln zł wydaje się być nadmiarowym obowiązkiem.

28. Art. 2 pkt 47 lit. f

a) Projektowany przepis art. 26 ust. 2ca nakłada obowiązek przekazywania informacji przez podmioty dokonujące wypłat należności (emitentów) za pośrednictwem podmiotów prowadzących rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze o występowaniu pomiędzy tymi podmiotami a podatnikiem powiązań, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 5 ustawy CIT.

Art. 11a ust. 1 pkt 5 ustawy o CIT definiuje zarówno powiązania kapitałowe jak i osobowe, co oznacza, że obowiązek informacyjny emitenta aktualizuje się w przypadku wystąpienia obu typów powiązań. Przesłanki powiązań osobowych nie są jednoznaczne i zawierają nieostre określenia. Identyfikacja powiązań osobowych sprawia w praktyce więcej trudności niż identyfikacja powiązań kapitałowych. Jednocześnie, znacznie częściej dochodzi do zmiany powiązań osobowych danego podmiotu niż powiązań kapitałowych. W związku z tym, celem zapewnienia prawidłowej realizacji wprowadzanego obowiązku informacyjnego i jego terminowego wykonania, postuluję ograniczenie jego zastosowania do powiązań kapitałowych poprzez referencję do art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy o CIT. Jednocześnie, oznacza to postulat ograniczenia zastosowania mechanizmu pay and refund, o którym mowa w projektowanym art. 26 ust. 2e wyłącznie do należności wypłacanych na rzecz podmiotów powiązanych kapitałowo również poprzez odniesienie do art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy CIT.

Jednocześnie, nowelizowane przepisy wprowadzające obowiązek przekazywania informacji o występowaniu powiązań nie przewidują trybu przekazywania takich informacji. Uregulowanie zasad przekazywania informacji służyć będzie zarówno emitentom, jak i podmiotom prowadzącym rachunki papierów wartościowych i rachunki zbiorcze, które to podmioty zobowiązane są do uwzględnienia tych informacji przy poborze podatku u źródła. Ponieważ emitent nie zawsze posiada wiedzę o podmiotach prowadzących rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze, na których zewidencjonowane są papiery wartościowe emitenta, postuluję uregulowanie trybu przekazywania informacji z udziałem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych. W zakresie kompletności informacji o podmiotach prowadzących rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze, o stanie posiadania, przekroczenia limitu wypłat należności i w odniesieniu do tego, że emitent nie zawsze posiada wiedzę, postuluję, aby obowiązek monitorowania i przekazywania informacji spoczywał na Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych. Odpowiednie unormowania w zakresie trybu przekazywania informacji przez emitentów mogłyby zostać wprowadzone w ramach regulacji wewnętrznych Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych. Takie rozwiązanie zapewni jednolitą praktykę w zakresie wypełniania obowiązku informacyjnego przez emitentów i pozwoli na ograniczenie ryzyka nieprawidłowości w rozliczeniach podatku u źródła dokonywanych przez podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze. Dodatkowo, postuluję określić zakres przekazywanych informacji, w taki sposób, aby możliwa była jednoznaczna identyfikacja podmiotu powiązanego z emitentem. Przykładowo, aby przekazywana informacja nie ograniczała się do nazwy podmiotu, ale uwzględniała także adres, kraj rezydencji, numer TIN itp.

Ponadto, w projektowanych przepisach nie przewidziano terminu przekazania przez emitenta informacji o występowaniu powiązań. Podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze powinny otrzymać taką informację w czasie, który pozwoli im na jej zarejestrowanie, przeprocesowanie i uwzględnienie w rozliczeniu podatku u źródła w dacie dokonywania wypłaty. Zwraca się uwagę, że podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze obsługują w skali roku tysiące transakcji, dlatego konieczne jest zapewnienie otrzymania informacji o występowaniu powiązań z odpowiednim wyprzedzeniem. W związku z tym, postuluję aby redakcja przepisu brzmiała następująco: „*2ca. W przypadku, o którym mowa w ust. 2c, podmioty dokonujące wypłat należności za pośrednictwem rachunków papierów wartościowych albo rachunków zbiorczych, są obowiązane w terminie do 7 dni przed dokonaniem wypłaty do przekazania podmiotom prowadzącym te rachunki informacji o występowaniu pomiędzy nimi a podatnikiem powiązań w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 5. Podmioty przekazujące informację, o której mowa w zdaniu pierwszym, są zobowiązane do jej aktualizacji przed dokonaniem wypłaty w przypadku wystąpienia zmiany okoliczności objętych informacją.*”

b) Zwrot „pomiędzy nimi” wymaga odpowiedniej modyfikacji, ponieważ może być niejednoznacznie interpretowany tj. czy chodzi o relację pomiędzy wypłacającym a podatnikiem czy też pomiędzy płatnikiem a podatnikiem.

c) Doprecyzowania wymaga także, jakie są skutki niepoinformowania lub też spóźnionego poinformowania płatnika przez podmiot dokonujący wypłaty (emitenta). W szczególności w konsekwencji włączenia do systemu poboru podatku u źródła obowiązków nowego podmiotu, tj. emitenta niebędącego płatnikiem, uregulowana powinna zostać kwestia braku odpowiedzialności płatnika w sytuacji niepobrania podatku bez jego winy, a z winy emitenta. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów (art. 30 § 5 Ordynacji podatkowej) odpowiedzialność płatnika jest wyłączona, **jeżeli odrębne przepisy stanowią inaczej** albo jeżeli podatek nie został pobrany **z winy podatnika**. Skutkiem wprowadzenia przepisu wprowadzającego nowy obowiązek dla podmiotów dokonujących wypłat należności za pośrednictwem rachunków papierów wartościowych albo rachunków zbiorczych, który to obowiązek warunkuje właściwy pobór podatku, powinno być też wydanie przepisów szczególnych wyłączających odpowiedzialność płatnika za niepobraniem podatku z winy podmiotu dokonującego wypłaty (emitenta).

29. Art. 2 pkt 47 lit. g

W art. 26 ust. 2e posłużono się zwrotem: „stawki podatku określonej w art. 21 ust. 1 pkt 1”, w sytuacji, gdy wskazana regulacja nie określa stawki podatku. Należy wprowadzić odesłanie do art. 21 ust. 1.

30. Art. 2 pkt 47 lit. g i h

Jak wskazano powyżej, postuluje się ograniczenie zastosowania mechanizmu pay and refund wyłącznie do należności wypłacanych na rzecz podmiotów powiązanych kapitałowo poprzez referencję do art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy CIT.

31. Art. 2 pkt 47 lit. h

a) Projektowany przepis art. 26 ust. 2eb brzmi: *Przepisu ust. 2e nie stosuje się do spółek będących podatnikami, o których mowa w art. 3 ust 1.* Oznacza to, że w odniesieniu do podmiotów krajowych, monitorowanie limitu 2 mln zł, o którym mowa w art. 26 ust. 2e ustawy o CIT zostałyby wyłączone jedynie w przypadku spółek. Jednocześnie mechanizm pay and refund znajdowałby zastosowanie do innych niż spółki podmiotów krajowych np. funduszy inwestycyjnych, spółdzielni, fundacji itp. W związku z tym postuluje się następujące brzmienie tej regulacji: *Przepisu ust. 2e nie stosuje się do podmiotów krajowych.*

b) art. 26 ust. 2ec: Ograniczenie zakresu przedmiotowego mechanizmu pay and refund do należności o charakterze pasywnym należy ocenić pozytywnie. Trudno jednak w taki sposób wypowiedzieć się o projektowanym art. 26 ust. 2ec. Przepis ten wprowadza niepotrzebną niepewność dla płatników podatku. Ryzyko nieprawidłowej klasyfikacji wynika często z trudności w zakwalifikowaniu świadczenia do odpowiedniej kategorii i nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowego przepisu w tym zakresie o charakterze de facto sankcyjnym, zwłaszcza że będzie on pozwalał organom na dość swobodne kwestionowanie działań płatnika i tym samym z dużym prawdopodobieństwem będzie źródłem wielu sporów między płatnikami a organami podatkowymi.

c) Art. 26d ust. 2ed w proponowanym brzmieniu jest niejasny. Zgodnie z art. 26 ust. 2e w związku z ust. 1c, 1f oraz 2ed obowiązek poboru podatku dotyczy nadwyżki ponad 2 mln zł wypłaconej w roku podatkowym obowiązującym u płatnika/wypłacającego należność. Skoro zgodnie z art. 26 ust. 2c i 2d płatnikiem nie jest podmiot wypłacający przychód, ale podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych/rachunek zbiorczy, konieczne jest doprecyzowanie wg jakich zasad i przez kogo powinna w tym przypadku być liczona nadwyżka ponad 2 mln zł (po stronie wypłacającego czy też płatnika prowadzącego rachunek papierów wartościowych?). W sytuacji, gdy liczy ją wypłacający, przepisy ustawy powinny zabezpieczyć płatnikowi możliwość dokonania poboru podatku z odpowiednim uwzględnieniem oświadczenia wypłacającego.

Ponadto postuluje, aby w ramach art. 26 ust. 2ed doprecyzować, że w przypadku, gdy należności wypłacane są za pośrednictwem podmiotu, prowadzącego rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze, przekroczenie kwoty, o której mowa w art. 26 ust. 2e ustawy o CIT należy badać per podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych albo rachunek zbiorczy. Weryfikacja osiągnięcia limitu 2 mln zł powinna odbywać się wyłącznie na poziomie danego podmiotu prowadzącego rachunek papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze, a przy ustalaniu tego przekroczenia nie powinny być uwzględniane kwoty wypłacone przez emitenta na rzecz podatnika bez pośrednictwa podmiotu prowadzącego rachunek papierów wartościowych albo rachunek zbiorczy. W ramach jednego podmiotu prowadzącego rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze możliwa jest pełna i kompleksowa kontrola przekroczenia limitu. Jednocześnie wyłączone jest ryzyko nieprzekazania informacji albo nieprzekazania na czas przez podmiot dokonujący wypłaty podmiotowi zobowiązanemu do potrącenia podatku u źródła. Tym samym, proponowane rozwiązanie generuje mniejsze ryzyko nieprawidłowości rozliczeń podatku u źródła, a w konsekwencji również zabezpiecza interes Skarbu Państwa.

32. Art. 2 pkt 47 lit. m i n.

Uwaga dotyczy obowiązków w zakresie zawiadamiania o płatnościach na rzecz nierezydentów prowadzących w Polsce oddziały (projektowana nowa treść art. 26 ust. 3e zdanie pierwsze i nowy ust. 3ea ustawy o CIT). Wprowadzony z dniem 1 stycznia 2019 r. przepis art. 26 ust. 3e ustawy o CIT należałoby usunąć. Wydaje się on być zbędnym obciążeniem dla podatników, zwłaszcza że o konieczności informowania stanowi już art. 26 ust. 3d w związku z ust. 3 ustawy o CIT (niepobieranie podatku z uwagi na treść art. 26 ust. 1d stanowi niepobieranie podatku na podstawie ustawy, o którym mowa w art. 26 ust. 3d ustawy o CIT).

Niezależnie od powyższej uwagi w razie pozostawienia wskazanego obowiązku wnioskuje się o przywrócenie progu kwotowego na poziomie 2 000 000 zł. W projekcie w żaden sposób nie uzasadniono bowiem potrzeby tak istotnego zmniejszenia ww. progu, tj. do 500 000 zł dodatkowo w samym projekcie posługując się nieprecyzyjną techniką legislacyjną (limit wskazany na poziomie ust. 3e, modyfikowany jest dodanym ust. 3ea). Skutkiem będzie zwiększenie obowiązków administracyjnych po stronie płatników. Proponowany nowy próg kwotowy jest bardzo niski i nie odpowiada realiom gospodarczym, w tym poziomowi cen usług – skutkiem będzie praktyczny brak możliwości korzystania z wyłączenia z obowiązku informacyjnego u większości płatników.

33. Art. 2 pkt 47 lit. q

W związku z wątpliwościami, kto jest kierownikiem jednostki dla oddziałów przedsiębiorców zagranicznych, na potrzeby przepisu dotyczącego osób zobowiązanych do podpisania oświadczenia, w związku z projektowanym brzmieniem art. 26 ust. 7b ustawy o CIT, postuluję zmianę poprzez wprowadzenie regulacji analogicznej, jak w projektowanym art. 11t ust. 5 ustawy o CIT (i obowiązującym przepisie art. 31z tarczy antykryzysowej). Analogiczne przepisy, jak te proponowane w art. 11t ust. 5 funkcjonują już w obszarze raportowania o schematach podatkowych (art. 86j Ordynacji podatkowej). W celu zachowania spójności pożądane byłoby, aby w podobnych obszarach, jeśli chodzi o zaangażowanie osób kierujących podmiotami będącymi podatnikami lub płatnikami, funkcjonowały analogiczne zapisy ustawowe.

Dodatkowo postuluję aby ust. 7a (oświadczenie płatnika) miał zastosowanie tylko w tych przypadkach, gdy (i) płatnik jest jednocześnie podmiotem wypłacającym (źródłem należności) oraz (ii) gdy płatnik jest podmiotem powiązany z podmiotem otrzymującym należność.

Ust. 7a nie powinien mieć zatem zastosowania w szczególności w przypadku, o którym mowa w ust. 2c, tj. gdy płatnikiem jest podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych lub rachunek zbiorczy, a podatnikiem jest podmiot inny niż sam płatnik lub podmiot niepowiązany z płatnikiem.

W sytuacji, gdy rola płatnika jest „techniczna”, tj. prowadząc rachunek papierów wartościowych lub rachunek zbiorczy pośredniczy on jedynie w wypłacie między podmiotem wypłacającym a finalnym beneficjentem, zastosowanie ust. 7a jest niewykonalne ze względu na brak rzeczywistej możliwości zachowania wymogu należytej staranności. Ze względu na pozostawiony do ich decyzji mechanizm zastosowania preferencji płatnicy mogą być natomiast poddawani presji biznesowej, by wykorzystywać formalnie istniejącą możliwość, co z kolei może prowadzić do praktyk biznesowych różnicujących faktycznie realizowane procesy podatkowe zależnie od akceptowalnego poziomu ryzyka przez poszczególne instytucje finansowe.

Zachowanie należytej staranności jest natomiast możliwe w szczególności wtedy, gdy (i) płatnik jest jednocześnie podmiotem wypłacającym (np. bank wypłaca własną dywidendę poprzez prowadzone przez samego siebie rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze, a finalnym beneficjentem jest np. podmiot dominujący takiego banku) lub (ii) płatnik pośredniczy w wypłacie na rzecz swojego podmiotu powiązanego. Tylko w takich sytuacjach uzasadnione jest wykorzystanie przez płatnika, o którym mowa w ust. 2c instytucji oświadczenia, o którym mowa w ust. 7a.

34. Art. 2 pkt 47 lit. r

Ponownie podkreślam, że istniejący limit dla mechanizmu pay and refund powinien być zwiększony. Zwracam uwagę, że wiele dużych podmiotów, zwłaszcza instytucji finansowych, jest w stanie przekroczyć ten limit bardzo szybko – co wpływa na konieczność czaso- i pracochłonnego monitorowania przekroczenia limitu, zwłaszcza w przypadku pozostawienia bez istotnych zmian art. 26 ust. 7c Ustawy CIT.

35. Art. 2 pkt 48

Projektowany przepis art. 26b przewiduje uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o opinię o zastosowaniu preferencji wyłącznie w odniesieniu do:

- preferencji wynikających z danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania,
- zwolnienia z art. 21 ust. 3 ustawy o CIT,
- zwolnienia z art. 22 ust. 4 ustawy o CIT.

Zaproponowany zakres przedmiotowy regulacji nie obejmuje wszystkich przypadków preferencji podatkowych, które w praktyce mogą być zastosowane przez podatnika/płatnika. Wątpliwości budzi możliwość wystąpienia z wnioskiem o opinię o stosowaniu preferencji m.in. w przypadku: (i) zwolnień podatkowych wynikających z ustawy o podatku dochodowym np. zwolnienie przychodów funduszy inwestycyjnych; (ii) wyłączenia spod opodatkowania przychodów organizacji międzynarodowych. Konieczne jest odpowiednie uszczegółowienie proponowanej regulacji np. uwzględniając brzmienie art. 26 ust. 1 zd. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (w zakresie należytej staranności).

36. Art. 2 pkt 49 lit. e

W zaproponowanej regulacji wprowadzono odesłanie do ust. 8a, którego w art. 27 nie ma.

37. Art. 2 pkt 66

Propozycja rozszerzenia ulgi na robotyzację. Wyrażam swoje poparcie dla proponowanej ulgi na robotyzację i podzielam spostrzeżenia zawarte w Uzasadnieniu do projektu ustawy, odnośnie do potrzeby wsparcia rozwoju prowadzonych działalności gospodarczych w tym zakresie. Niemniej pragnę zwrócić uwagę, iż projekt ustawy odnosi się wyłącznie do tzw. robotów przemysłowych, skupiając się głównie na wsparciu branży przemysłowej. Pominięto zupełnie proces robotyzacji branży usługowej. Z perspektywy sektora bankowego zauważymy coraz większy udział robotów cyfrowych w automatyzacji procesów bankowych. Stosowane są głównie rozwiązania z tzw. *Robotic process automation* (RPA). Roboty RPA są programowane do samodzielnego wykonywania działań, o różnym stopniu skomplikowania, które cechuje powtarzalność i ograniczona liczba wyjątków w regule algorytmu. RPA znajduje zastosowanie

tam gdzie integracja wielu systemów informatycznych jest droga i czasochłonna. Działanie robotów polega na imitacji ludzkich zachowań – posługują się systemami informatycznymi w dokładnie ten sam sposób – logują się do wskazanych programów, pobierają potrzebne dane oraz umieszczają je we wskazanych bazach danych. Roboty nie potrzebują jednak tradycyjnych stacji roboczych z fizycznym interfejsem – wszystkie ich działania mają miejsce w środowisku wirtualnym. Wsparcie wdrażania w sektorze usługowym, szczególnie w sektorze bankowym, robotów RPA przyczyni się do zwiększenia efektywności realizowanych procesów oraz spowoduje mitygację ryzyk związanych z demografią, na które również wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy.

W związku z powyższym proponuję zmianę art. 38eb Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, poprzez nadanie mu brzmienia:

Art. 38eb. 1. Podatnik uzyskujący przychody inne niż przychody z zysków kapitałowych może odliczyć od podstawy opodatkowania, ustalonej zgodnie z art. 18, kwotę stanowiącą 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację, przy czym kwota odliczenia nie może przekraczać kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z przychodów innych niż przychody z zysków kapitałowych.

2. Za koszty uzyskania przychodów poniesione na robotyzację uznaje się:

1) koszty nabycia fabrycznie nowych:

a) robotów przemysłowych lub robotów cyfrowych,

b) maszyn i urządzeń peryferyjnych do robotów przemysłowych funkcjonalnie z nimi związanych,

c) maszyn, urządzeń oraz innych rzeczy, funkcjonalnie związanych z robotami przemysłowymi lub robotami cyfrowymi, służących zapewnieniu ergonomii oraz bezpieczeństwa pracy w odniesieniu do stanowisk pracy, gdzie zachodzi interakcja człowieka z robotem przemysłowym lub cyfrowym, w szczególności czujników, sterowników, przekaźników, zamków bezpieczeństwa, barier fizycznych (ogrodzenia, osłony), czy optoelektronicznych urządzeń ochronnych (kurtyny świetlne, skanery obszarowe),

d) maszyn, urządzeń lub systemów służących do zdalnego zarządzania, diagnozowania, monitorowania, lub serwisowania robotów przemysłowych lub robotów cyfrowych, w szczególności czujników i kamer,

e) urządzeń do interakcji pomiędzy człowiekiem a maszyną do robotów przemysłowych lub robotów cyfrowych;

2) koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do poprawnego uruchomienia i przyjęcia do używania robotów przemysłowych lub robotów cyfrowych oraz innych środków trwałych wymienionych w pkt 1)

3) koszty nabycia usług szkoleniowych dotyczących robotów przemysłowych lub robotów cyfrowych oraz innych środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w pkt 1 i 2;

4) opłaty, o których mowa w art. 17b ust. 1, ustalone w umowie leasingu, o którym mowa w art. 17f, dotyczącej robotów przemysłowych lub robotów cyfrowych oraz innych środków trwałych wymienionych w pkt 1, jeżeli po upływie podstawowego okresu umowy leasingu finansujący przenosi na korzystającego własność tych środków trwałych.

3. Przez robota przemysłowego rozumie się automatycznie sterowaną, programowalną, wielozadaniową i stacjonarną lub mobilną maszynę, o co najmniej 3 stopniach swobody, posiadającą właściwości manipulacyjne bądź lokomocyjne dla zastosowań przemysłowych, która spełnia łącznie następujące warunki:

1) wymienia dane w formie cyfrowej z urządzeniami sterującymi i diagnostycznymi lub monitorującymi w celu zdalnego: sterowania, programowania, monitorowania lub diagnozowania;

2) jest połączona z systemami teleinformatycznymi, usprawniającymi procesy produkcyjne podatnika, w szczególności z systemami zarządzania produkcją, planowania lub projektowania produktów;

3) jest monitorowana za pomocą czujników, kamer lub innych podobnych urządzeń;

4) jest zintegrowana z innymi maszynami w cyklu produkcyjnym podatnika.

4. Przez robota cyfrowego rozumie się oprogramowanie do automatyzacji procesów, przeznaczone do obsługi powtarzalnych, wieloseryjnych działań prowadzonych w ramach działalności gospodarczej oraz boty do komunikacji, w szczególności z wykorzystaniem mechanizmów sztucznej inteligencji i możliwości uczenia maszynowego.

5. Przez maszyny i urządzenia peryferyjne do robotów przemysłowych funkcjonalnie z nimi związane rozumie się, w szczególności:

1) jednostki liniowe zwiększające swobodę ruchu;

2) pozycjonery jedno- i wieloosiowe;

3) tory jezdne;

4) słupowysięgniki;

5) obrotniki;

6) nastawniki;

7) stacje czyszczące;

8) złącza kolizyjne;

9) efekторы końcowe do interakcji robota z otoczeniem służące do:

a) nakładania powłok, malowania, lakierowania, dozowania, klejenia, uszczelniania, spawania, cięcia w tym cięcia laserowego, zaginania, gratowania, śrutowania, piaskowania, szlifowania, polerowania, czyszczenia, szczotkowania, drasowania, wykańczania powierzchni, murowania, odlewania ciśnieniowego, lutowania, zgrzewania, klinczowania, wiercenia, handlingu, w tym manipulacji, przenoszenia i montażu, ładowania i rozładowania, pakowania,

gwoźdzenia, paletyzacji i depaletyzacji, sortowania, mieszania, testowania, wykonywania pomiarów,

b) obsługi maszyn: frezarek, wtryskarek, giętarek, robodrilli, wiertarek, tokarek, wrzecion, zginarek i zawijarek, wycinarek, walcarek, przecinarek, szlifierek, wytaczarek, ciągarek, drukarek, pras, wyoblarek.

6. Odliczenie, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację od początku roku podatkowego, który rozpoczął się w 2022 r., do końca roku podatkowego, który rozpoczął się w 2026 r.

7. Podatnik, który zbył środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne wymienione w ust. 2 pkt 1 i 2 przed końcem okresu ich amortyzacji, lub w przypadku umowy leasingu, o którym mowa w art. 17f, przed końcem podstawowego okresu umowy leasingu, jest obowiązany w zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym nastąpiło to zbycie, do zwiększenia podstawy opodatkowania o kwotę odliczeń uprzednio dokonanych na podstawie ust. 1.

8. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym artykule, do odliczenia kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację stosuje się odpowiednio przepisy art. 18d ust. 3k, 5, 5a, 6 i 8 oraz art. 18e.

IV. Uwagi do zmian do ustawy - Ordynacja podatkowa

1. Uwaga ogólna

Z uwagi na nowelizację w ramach projektu ustawy także przepisów ustawy Ordynacja podatkowa postuluję uwzględnienie w niej nowelizacji przepisów o schematach podatkowych, której konkretne propozycje zostały wyrażone na Forum MDR działającym przy Ministerstwie Finansów. Brak implementacji tych propozycji utrudnia w praktyce stosowanie zapisów dotyczących schematów podatkowych, które nie mogą doczekać się dalszych interpretacji od długiego czasu.

2. Art. 7 pkt 2 lit. b

Proponuję, aby w miejsce obligatoryjnego występowania o opinię właściwego organu - w sytuacji, gdy wnioskodawca jest stroną porozumienia inwestycyjnego lub umowy o współdziałanie dotyczącego - wprowadzić obowiązek oświadczenia wnioskodawcy, że elementy stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego, opisane we wniosku o wydanie interpretacji podatkowej, nie zostały rozstrzygnięte lub uzgodnione w ramach ww. umów. Jeden inwestor może realizować kilka inwestycji, które nie są objęte porozumieniem inwestycyjnym, a zatem każdorazowe badanie i konsultowanie opisu stanu faktycznego z ministrem lub szefem KAS nie jest celowe i z pewnością wydłuży czas oczekiwania na wydanie interpretacji podatkowej (biorąc pod uwagę chociażby zapisy art. 14d par. 1 w zw. z art. 139 par. 4).

3. Art. 7 pkt 5

Rozumiejąc ideę modelu kooperacji podatników i organów podatkowych wnoszę o pogodzenie jej z zasadą demokratycznego państwa prawa i wprowadzenie choćby odformalizowanej

kontroli sądowej działań administracji publicznej w zakresie porozumień inwestycyjnych albo obiektywnych przesłanek odmowy zawarcia porozumienia przez organ podatkowy. Taka kontrola albo katalog przesłanek odmowy wyeliminuje podejrzenia podatników o arbitralność działań organów podatkowych w przypadku, gdy konsensus w zakresie umowy nie będzie osiągnięty, a przedstawione przez organ uzasadnienie nie będzie wyczerpujące albo zrozumiałe dla podatnika. W tym kontekście niżej powołany fragment uzasadnienia do projektu ustawy wydaje się rozwiązaniem niewystarczającym:

Prawo do odmowy zawarcia PI wynika z zasady konsensualności i to od woli Ministra Finansów zależy czy zawrze on z danym inwestorem PI czy odmówi jego zawarcia. Dlatego też, przepis nie przewiduje żadnych przesłanek, które obligowałyby Ministra do odmowy zawarcia PI. (...) Fakultatywność i uznaniowość uprawnienia Ministra Finansów zostaje - w porównaniu z analogicznym uprawnieniem inwestora do cofnięcia wniosku o zawarcie PI (art. 20zu § 3 pkt 2) - w pewnym stopniu ograniczona poprzez konieczność uzasadnienia odmowy zawarcia porozumienia

4. Art.7 pkt 6 dot. art. 20zs § 2

a) Porozumienie inwestycyjne ma służyć realizacji zasady pewności prawa podatkowego oraz ma zapewnić jednolitą i spójną wykładnię przepisów prawa podatkowego. Dodatkowo, uwzględniając fakt, iż porozumienie może być wypowiedziane w przypadku stwierdzenia jego nieprawidłowości, uwzględniając orzecznictwo TSUE, TK, NSA, postuluję aby organ podatkowy – na etapie zawierania porozumienia - był zobowiązany do obligatoryjnego uwzględnienia tego orzecznictwa, w szczególności orzeczeń i uchwał NSA oraz dominującego orzecznictwa sądowno-administracyjnego. W sprawie nieuzgodnionej pomiędzy organem i inwestorem co do sposobu interpretacji przepisów prawa podatkowego pozostawałby odrębny tryb wystąpienia z wnioskiem o wydanie interpretacji podatkowej, co proponuję wyraźnie zapisać w zmienianej regulacji.

b) Przepisy dotyczące porozumienia inwestycyjnego nie przewidują trybu kontroli decyzji podejmowanych przez organ podatkowych, po zawarciu porozumienia, związanych z jego wypowiedzeniem. Z uwagi na doniosłość tej umowy w planowaniu podatkowym (co zakłada projektodawca), postuluje się, aby podatnik miał możliwość zaskarżenia decyzji podejmowanych przez organ właściwy w sprawach zawierania porozumień inwestycyjnych. Ponadto, uwzględniając skomplikowany charakter niektórych spraw podatkowych, także wygaśnięcie porozumienia (wskazanie jego zakresu) w związku z wejściem w życie nowych przepisów podatkowych powinno przebiegać w drodze zaskarżalnej decyzji organu podatkowego. W innym przypadku będą powstawały wątpliwości co do zakresu obowiązywania zawartego porozumienia.

5. Art. 7 pkt 6 dot. art. 20zs § 4

Wnoszę o potwierdzenie możliwości stosowania porozumień inwestycyjnych w odniesieniu do inwestycji w nowe produkty usługowe. W przypadku, gdy instytucja ta nie będzie obejmowała inwestycji ponoszonych na rozszerzenie katalogu usług podatnika, wnoszę o rozszerzenie zasady pewności prawa i objęcie zakresem stosowania instytucji porozumienia inwestycyjnego również produktów usługowych (sektora usługowego).

6. Art. 7 pkt 6 dot. art. 20zv § 2 oraz art. 20zy § 1

Wnoszę o zastosowanie zachęty do upowszechnienia stosowania nowej instytucji porozumienia inwestycyjnego, zwiększenia czytelności przepisów i likwidacji barier inwestycyjnych poprzez obniżenie wysokości opłat wstępnych i opłat głównych od porozumień inwestycyjnych.

7. Art. 7 pkt 10 i 11 dot. art. 77 § 2a oraz art. 78 § 3 pkt 6 i 7

Za negatywną należy uznać zmianę polegającą na wydłużeniu możliwości zwrotu nadpłaty w sytuacji, gdy w sprawie o stwierdzenie nadpłaty lub określenia wysokości nadpłaty lub zwrotu podatku jedynie „może” być wydana decyzja z zastosowaniem art. 119a, bez wskazania jakichkolwiek okoliczności uprawdopodobniających możliwość zastosowania przepisów o przeciwdziałaniu unikania opodatkowania. Dodatkowe wątpliwości budzą przepisy rozszerzające zakres przypadków braku oprocentowania nadpłaty w sytuacji, gdy do opóźnienia w wydaniu decyzji stwierdzającej nadpłatę albo o zwrocie nadpłaty przyczynił się podatnik, płatnik lub inkasent. Nie jest bowiem jasne, czy subiektywna ocena postępowania podatnika (płatnika lub inkasenta) może być formułowana przez organ przez pryzmat postępowania nadpłatowego, czy również postępowania w sprawie unikania opodatkowania (uwzględniając jego specyficzny charakter).

8. Art. 7 pkt 12

Wnoszę o przeformułowanie treści nowego przepisu poprzez powiązanie obowiązku składania informacji dla konkretnych transakcji, a nie generalnie przez podmioty, które takich transakcji dokonują. Poniżej przedstawiam proponowaną treść przepisu po zmianie:

„§ 1c. Przepisu § 1 pkt 2 nie stosuje się do podmiotów, o których mowa w § 1, obowiązanych do sporządzenia informacji o cenach transferowych, na podstawie przepisów art. 23zf ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Wyłączenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie dotyczy transakcji o których mowa w art. 23za ust. 1 i 1a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w art. 11o ust. 1 i 1a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.”

V. Uwagi do ustawy - Kodeks karny skarbowy

1. Art. 10 pkt 2

Krytycznie należy ocenić rozszerzenie katalogu typów czynów zabronionych w kodeksie karnym skarbowym, czyli propozycję brzmienia art. 56c kks. Odrębne spenalizowanie nieprzygotowania dokumentacji cen transferowych przy jednoczesnym utrzymaniu penalizacji za składane oświadczenie – którego elementem jest potwierdzenie przygotowania dokumentacji – wydaje się być zbyt daleko idące. Podobnie zresztą jak zagrożenie sankcją do 720 stawek dziennych grzywny (aktualnie ok. 26 mln zł). Tak surowa sankcja, zwłaszcza za przygotowanie dokumentacji cen transferowych, które samo w sobie nie wiąże się z uszczupleniem lub nawet narażeniem na uszczuplenie należności Skarbu Państwa, jest niewspółmierna do skutków fiskalnych nieprzygotowania dokumentacji.

VI. Uwagi do zmian do ustawy o podatku od towarów i usług:

1. Uwaga ogólna do zmian w VAT

Postulowane zmiany będą wymagały dostosowania całokształtu i/lub wyjaśnienia przepisów podatkowych do nowych regulacji. Jako przykład można tutaj wskazać regulacje dotyczące faktur (art. 106e ust. 1 pkt 5 ustawy o VAT) i mechanizmu podzielonej płatności (art. 108a ust. 3 pkt 4 ustawy o VAT), gdzie znajduje się odwołanie do NIP nabywcy/dostawcy i pojawia się wątpliwość, czyj NIP powinien być tutaj podawany – faktycznego nabywcy/dostawcy w ujęciu cywilnym, czy Grupy VAT, która w rzeczywistości jest nabywcą/dostawcą tylko w kontekście podatkowym. Podobne wątpliwości dotyczą np. utrzymania mocy ochronnej posiadanych i pozyskanych interpretacji.

2. Uwaga ogólna – Grupy VAT

Należy wydłużyć terminy na realizację obowiązków publicznoprawnych oraz obowiązków informacyjnych dla przedstawiciela Grupy VAT.

Wywiązanie się z obowiązków w zakresie m.in. składania deklaracji VAT/plików JPK, a także realizacja procesów korekt faktur z poziomu przedstawiciela Grupy VAT (za wszystkich członków) w standardowym reżimie obowiązujących przepisów jest warunkiem bardzo trudnym do spełnienia, implikując istotne ryzyko sankcji. Sytuacja taka będzie mieć miejsce zwłaszcza, gdy członkami grupy będą duże instytucje cechujące się istotnymi odrębnościami w zakresie chociażby wykorzystywanych narzędzi IT czy procesów wewnętrznych.

Sugeruję rozważenie wprowadzenia możliwości rozliczenia VAT dla Grupy z miesięcznym okresem przesunięcia, gdzie przykładowo rozliczenie VAT za sierpień przypadałoby w terminie do 25 października. Zmiana ta umożliwiłaby budowę kompleksowych procesów zbierania danych, odpowiedniej ich unifikacji, weryfikacji oraz obsługi z poziomu przedstawiciela Grupy VAT.

Ponadto nie jest jasne, jak miałyby wyglądać rozliczenia VAT za miesiąc, w którym członek Grupy VAT legitymował się jeszcze statusem podatnika i znalazłby się również w składzie Grupy VAT podlegając automatycznemu wykreśleniu z bazy podatników VAT. Czy za ten miesiąc ma składać deklarację podatkową zarówno ten podmiot oraz przedstawiciel Grupy VAT? Co w przypadku gdy członek Grupy VAT będzie podlegał wykreśleniu nie legitymując się statusem podatnika?

Sektor bankowy wskazuje również na konieczność umożliwienia członkom Grupy VAT przesuwania środków pieniężnych między rachunkami VAT. Członkowie Grupy VAT pozostaną bowiem nadal odrębnymi osobami prawnymi i posiadać będą własne rachunki rozliczeniowe z otwartymi do nich rachunkami VAT, które będą uznawane kwotami podatku VAT z faktur sprzedażowych. Wpłaty zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług za dany miesiąc rozliczeniowy dokonywana będą z kolei z rachunku jednego tylko członka Grupy VAT, a nie przez wszystkich częściowo. W związku z tym powinna zostać stworzona możliwość przesuwania środków między rachunkami VAT członków Grupy VAT. Nowelizacji w związku z tym powinien ulec art. 62b ust. 1 i 2 ustawy - Prawo Bankowe.

3. Art. 12 pkt 4

a) Za właściwe należy uznać odstępianie od warunku utworzenia Grupy VAT jedynie przez podmioty tworzące podatkową grupę kapitałową.

Niejasne są jednak zawarte w propozycji definicje powiązań ekonomicznych i organizacyjnych i w praktyce będą rodzić wątpliwości interpretacyjne, co w powiązaniu z obowiązkiem stałego istnienia tych powiązań będzie powodowało znaczny stopień niepewności, który będzie ograniczeniem dla zakładania Grup VAT. Warto przypomnieć, że warunek istnienia powiązań wynika z art. 11 Dyrektywy 2006/112/WE, ale powiązania finansowe, ekonomiczne i organizacyjne są pozostawione do zdefiniowania poszczególnym krajom członkowskim. Dlatego też postuluje się uproszczenie i rozszerzenie przedmiotowych definicji, np.:

- i. wskazanie, że powiązania ekonomiczne wystąpią, jeżeli członkowie Grupy VAT prowadzą działalność o podobnym charakterze lub rodzaju działalności uzupełniają się lub są współzależne lub jeden z członków grupy prowadzi działalność, z której mogą korzystać inni członkowie grupy;
- ii. wskazanie, że powiązania organizacyjne wystąpią w określonych sytuacjach, np. występowania powiązań w składach zarządów, czy rad nadzorczych lub istnienia odpowiednich regulacji w przepisach korporacyjnych.

Przykładowo, projektowane regulacje można rozumieć w ten sposób, że członkiem Grupy VAT nie mógłby zostać podmiot, który wykonywałby czynności jedynie na rzecz jednego członka lub części członków tej grupy. Oznacza to, że Grupy VAT nie mogłyby utworzyć podmioty, które wykonywałyby czynności na rzecz jednego z członków takiej grupy, ale już nie na rzecz siebie wzajemnie. W tym zakresie postuluje się przykładowo następującą zmianę brzmienia przesłanki z pkt 3 z art. 15a ust. 4 ustawy o VAT: „członek grupy VAT prowadzi działalność, z której w całości lub w dużej mierze korzysta inny członek bądź inni członkowie grupy VAT”.

Jednocześnie, zainteresowanymi utworzeniem Grup VAT mogą być także podmioty o wyższym poziomie niezależności niż obecnie zakładany, co nie oznacza, że taka struktura byłaby utworzona sztucznie, w oderwaniu od uwarunkowań ekonomicznych.

Funkcjonowanie Grup VAT ma wiązać się nie tylko z korzyściami dla jej członków, ale również dla administracji podatkowej (kontrola rozliczeń grupy VAT jako jednego podatnika, zredukowanie dokumentacji podlegającej analizie do wspólnego poliku JPK_VAT, brak konieczności analizy odliczenia VAT wewnątrz grupy). Tym samym, zarówno z punktu widzenia podatników jak i administracji skarbowej, celowe powinno być objęcie zakresem projektowanych regulacji jak najszerszego grona podatników.

Wskazanie, że powiązania finansowe, ekonomiczne i organizacyjne muszą istnieć w trakcie zawiązania Grupy VAT i w przypadku, gdy Grupa VAT przestanie spełniać te przesłanki traci swój status na dzień poprzedzający dzień wystąpienia stosownych zmian, rodzi znaczne komplikacje związane z ciągłym monitorowaniem wskazanych wyżej, nieprecyzyjnie zdefiniowanych powiązań ekonomicznych i organizacyjnych, a także w zakresie określenia, kiedy te przesłanki są jeszcze spełnione, a kiedy już nie. Dlatego postuluję zmodyfikowanie – oprócz definicji tych przesłanek – także zasady ich monitorowania (np. w określonych okresach czasu) oraz zapewnienie okresu karencji (np. kilka miesięcy, kwartałów) pomiędzy zaprzestaniem istnienia warunków i momentem rozwiązania Grupy VAT, co pozwoli zarządzić

procesem rozwiązania Grupy VAT w przypadku wystąpienia nieprzewidywalnych okoliczności powodujących jej rozwiązanie.

b) Zgodnie z propozycją legislacyjną będzie wskazywany przedstawiciel reprezentujący Grupę VAT w zakresie obowiązków wynikających z Ordynacji podatkowej oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Należy doprecyzować, czy wskazaną reprezentację należy także utożsamiać z odpowiedzialnością prawną za wypełnienie tych obowiązków. Postuluję również doprecyzowanie, że kwestia ta dotyczy nie tylko obowiązków dotyczących podatku od towarów i usług, ale także praw w tym np. w zakresie wystąpienia z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie VAT, wniosku o stwierdzenie nadpłaty w VAT, czy uwolnienia środków z RVAT.

c) Brak możliwości zmiany „składu” w Grupie VAT, zgodnie z zapisem art. 15a ust. 9, jest rozwiązaniem idącym za daleko. Przykładowo rodzi się pytanie, co w przypadku np. połączenia, podziału czy nawet likwidacji jednego z członków Grupy VAT? Czy w świetle takiej treści powołanego przepisu Grupa przestanie istnieć?

d) Postuluję objęcie możliwością utworzenia Grupy VAT banków tworzących zrzeszenia lub system ochrony instytucjonalnej wraz z jednostką zarządzającą tym systemem. Zrzeszenia oraz systemy ochrony instytucjonalnej (IPS) są rodzajem ścisłego powiązania pomiędzy podmiotami je tworzącymi, które nie występują w przypadku jakichkolwiek innych podmiotów na rynku. Dlatego też odrębne uregulowanie tego powiązania jest uzasadnione. Ze względu na bliskie powiązanie podmiotów tworzących IPS, utworzenie tej Grupy jest uzasadnione realizacją obowiązków ustawowych pomiędzy tymi podmiotami. Zarówno bowiem bank zrzeszający, jak i jednostka zarządzająca IPS realizują ustawowe obowiązki wobec banków spółdzielczych. Ponadto zadania poszczególnych podmiotów tworzących zrzeszenia i IPS są uregulowane umową zrzeszenia i umową systemu ochrony instytucjonalnej, które są zatwierdzane przez Komisję Nadzoru Finansowego. Specyfika usług świadczonych wewnątrz zrzeszeń i IPS uzasadnia nadanie możliwości utworzenia Grupy VAT przez te podmioty.

W związku z powyższym proponuję dodanie do art. 12 pkt 4 projektu ustawy, nowego art. 15a ust. 6 Ustawy o podatku od towarów i usług i zmianę numeracji pozostałych ustępów, w brzmieniu:

6. W przypadku banków spółdzielczych, banków zrzeszających oraz jednostek zarządzających systemami ochrony instytucjonalnej, o których mowa w Ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 102 z późn. zm.), podatników uważa się za powiązanych finansowo, ekonomicznie i organizacyjnie jeśli posiadają choć 1 udział (akcję) w banku zrzeszającym lub jednostce zarządzającej systemem ochrony instytucjonalnej oraz są stronami umowy zrzeszenia lub umowy systemu ochrony instytucjonalnej.

4. Art. 12 pkt 6

Dotychczas przekazane przez Związek Banków Polskich uwagi w zakresie wprowadzenia opcji opodatkowania zachowują aktualność.

Wprowadzenie opcji opodatkowania VAT usług finansowych powinno być poprzedzone pracą nad dokładnym określeniem podstawy opodatkowania tych usług. Sektor bankowy, co było już podnoszone, jest bowiem świadomy istniejących obecnie różnic w stosowanym w bankach

podejściu w tym zakresie. O ile nie powoduje to zasadniczych konsekwencji w przypadku usług zwolnionych, to w przypadku wyboru opcji opodatkowania – właściwe ustalenia podstawy opodatkowania będzie miało krytyczny wpływ na wysokość należnego podatku po stronie instytucji finansowej. W związku z powyższym, sektor bankowy wskazuje na konieczność podjęcia prac nad uregulowaniem zasad ustalenia podstawy opodatkowania usług finansowych i jednocześnie ponownie deklaruje chęć współpracy w tym obszarze.

Wśród klientów banków z tzw. sektora biznesowego znajduje się szereg podmiotów z branży finansowej, których działalność jest zwolniona z opodatkowania VAT. Są to m.in. fundusze inwestycyjne, fundusze emerytalne, zakłady ubezpieczeń oraz inne banki. Tym samym, w ocenie sektora bankowego, aby zachować neutralność opodatkowania usług finansowych i jednocześnie konkurencyjność względem banków zagranicznych, postulowane jest opodatkowanie usług finansowych stawką obniżoną (np. 8%). Opodatkowanie tych usług stawką podstawową w znacznym stopniu zwiększy bowiem koszty działalności instytucji finansowych, których działalność pozostanie zwolniona z podatku. Należy podkreślić, że tego typu instytucje są aktywnymi uczestnikami rynku finansowego i ich działalność w dużej mierze wiąże się z ponoszeniem kosztów związanych z zawarciem transakcji finansowych. Zatem, opodatkowanie 23% VAT takich transakcji będzie wiązało się z istotnymi negatywnymi konsekwencjami finansowymi dla instytucji, których działalność pozostanie zwolniona z VAT.

Z praktycznego i legislacyjnego punktu widzenia kluczowe jest doprecyzowanie w przepisach, jak świadczący usługę ma weryfikować, czy jej nabywca posiada status podatnika. Wydaje się, że weryfikacja taka może być dokonywana w oparciu o wykaz prowadzony przez Szefa KAS na mocy art. 96b ustawy o VAT. Jest to źródło najbardziej rzetelne i dające podatnikowi pewność, co do efektów weryfikacji. Ważne jest także określenie, na jakim etapie należy dokonywać weryfikacji, z uwzględnieniem, że status podatnika może ulec zmianie w trakcie trwania usługi (np. w przypadku automatycznej utraty zwolnienia, o którym mowa w art. 113 ustawy o VAT). Bez względu na ustalony moment weryfikacji, jej efekt powinien być wiążący dla podatnika w trakcie realizacji usługi, czy w danym okresie rozliczeniowym.

Propozycja opodatkowania VAT usług finansowych świadczonych pomiędzy B2B – przyjmując jej zgodność z przepisami Dyrektywy – zasługuje na szczegółową analizę i weryfikację jej efektów. Jest to jednak całkowite przemodelowanie dotychczasowych zasad funkcjonowania sektora finansowego w Polsce. Przede wszystkim propozycja wymaga szczegółowych analiz dotyczących jej wpływu na koszt usług finansowych dla przedsiębiorców, jej wpływu na wyniki banków (a w tym samym na ich zdolność do spełnienia przypisanych do nich funkcji mających znaczenie dla gospodarki), a przede wszystkim jej wpływu na gospodarkę.

Dlatego niezbędne jest w tym zakresie ustalenie wydłużonego *vacatio legis* (np. 12 miesięcy) i podjęcie dodatkowych uzgodnień roboczych i legislacyjnych.

5. Art. 12 pkt 7

Zmiana w art. 86 ust. 2g ustawy o VAT wskazuje na odpowiednie stosowanie projektowanych przepisów dotyczących Grup VAT w zakresie ustalania proporcji VAT w odniesieniu do tzw. prewspółczynnika VAT, co zostało również potwierdzone w uzasadnieniu do projektu.

Oznacza to, że każdy podmiot w Grupie VAT ustalał będzie odrębny prewspółczynnik VAT dla odliczenia podatku przy tzw. wydatkach mieszanych.

Po pierwsze, mając na uwadze postulat zaprezentowany poniżej w zakresie ustalenia proporcji łącznie dla całej Grupy VAT, a nie dla poszczególnych jej członków, proponuję przyjęcie analogicznego rozwiązania w przypadku prewspółczynnika VAT.

Po drugie, postuluję, żeby wprost wyłączyć stosowanie tzw. prewspółczynnika w przypadku dostawy towarów bądź świadczenia usług na rzecz członków Grupy VAT.

Kwalifikowanie czynności pomiędzy członkami Grupy VAT jako niepodlegających opodatkowaniu VAT nie powinno oznaczać braku prawa do odliczenia VAT naliczonego związanego z czynnościami wykonywanymi na rzecz innych podmiotów tworzących Grupę VAT lub konieczność zastosowania tzw. prewspółczynnika.

Zgodnie z literalną wykładnią art. 86 ust. 2a ustawy VAT, przepis ten znajduje zastosowanie w przypadku nabycia towarów i usług wykorzystywanych zarówno dla celów prowadzonej przez podatnika działalności gospodarczej, jak i do celów innych niż działalność gospodarcza. Z kolei, projektowany art. 8c ust. 2 ustawy VAT nie wyłącza czynności wykonywanych na rzecz członków Grupy VAT z działalności gospodarczej, ale kwalifikuje je jako niepodlegające opodatkowaniu VAT. W konsekwencji, nie jest oczywiste, czy rozliczenia Grupy VAT mogłyby w ogóle mieścić się w zakresie zastosowania art. 86 ust. 2a ustawy VAT. Ponadto, odpowiednie zastosowanie art. 86 ust. 2a ustawy VAT do rozliczeń Grupy VAT nie wynika wprost z projektowanych regulacji.

Jednocześnie, należy zaznaczyć, że korzyści wynikające z uznawania czynności pomiędzy członkami Grupy VAT jako niepodlegających opodatkowaniu VAT nie powinny podlegać ograniczeniom poprzez konieczność uwzględnienia tych czynności przy ustalaniu prawa do odliczenia podatku VAT w formie tzw. prewspółczynnika. Zastosowanie prewspółczynnika VAT do rozliczeń Grupy VAT mogłoby negatywnie oddziaływać na jej atrakcyjność i zmniejszać zainteresowanie podmiotów do utworzenia takiej struktury. Prowadziłoby to do nieefektywności polegającej na obniżeniu poziomu prawa do odliczenia podatku VAT.

W konsekwencji, postuluję, aby ustawodawca jednoznacznie odniósł się do powyższej kwestii, wyłączając stosowanie tzw. prewspółczynnika VAT w przypadku podmiotów tworzących Grupę VAT.

6. Art. 12 pkt 9

Według projektowanego brzmienia przepisów podmioty tworzące Grupę VAT będą nadal ustalać dla siebie odrębny współczynnik. Założenie takie wydaje się błędne oraz wydaje się powodować, że planowane regulacje nie osiągną oczekiwanego pozytywnego wpływu w postaci ułatwienia rozliczeń. Zasadą powinno być, że cała sprzedaż (czy to zwolniona, czy opodatkowana) podmiotów tworzących Grupę VAT na rzecz podmiotów spoza tej Grupy VAT powinna być traktowana jako sprzedaż jednego podatnika. W konsekwencji współczynnik odliczenia powinien być ustalany łącznie dla całej Grupy VAT. Mając powyższe na uwadze pojawia się także wątpliwość, co do możliwości odliczenia podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług na potrzeby świadczenia usług/dostawy towarów wewnątrz Grupy VAT, które to mają nie być opodatkowane. Brak możliwości odliczenia podatku od nabycia towarów i

usług niezbędnego do wykonywania czynności/dostawy towarów spowoduje brak korzyści ekonomicznych zakładania Grup VAT. W tym zakresie niezbędne jest umożliwienie dokonywania odliczeń, co może być osiągnięte przy implementacji postulowanego rozwiązania zakładającego ustalenie jednego współczynnika odliczenia dla całej Grupy VAT, czy też wskazanie, że możliwe jest odliczenie podatku od zakupów wykorzystywanych na świadczenie usług/dostaw wewnątrz grupy.

Co więcej, przypadki, w których przypisanie nabycia towarów i usług do poszczególnych członków Grupy VAT nie byłoby możliwe, będą sporadyczne. W konsekwencji, odliczenie VAT naliczonego w praktyce nie będzie odbywać się w oparciu o proporcję ustaloną dla Grupy VAT, natomiast zastosowanie znajdą analogiczne zasady do obowiązujących obecnie. Tym samym, ograniczy to możliwość osiągnięcia korzyści zakładanej przez Ministerstwo Finansów w postaci ograniczenia ciężaru VAT niepodlegającego odliczeniu. W szczególności dotyczy to podmiotów z branż świadczących usługi zwolnione od VAT, dla których wspólnie rozliczenie w ramach Grupy VAT z podmiotami, którym przysługuje pełne prawo do odliczenia jest szansą na urzeczywistnienie zasady neutralności podatku VAT.

Należy zwrócić uwagę, iż wprowadzenie Grupy VAT wymusza zbudowanie dodatkowych procesów raportowych (w tym także modyfikację narzędzi IT uczestniczących w rozliczeniu podatkowym, weryfikacji, czynnościach zarządczych, identyfikacji czynności dokonywanych wewnątrz Grupy VAT, albo składania JPK za Grupę VAT) oraz nakłada na lidera Grupy VAT dodatkowe ryzyka podatkowe, a także na gruncie Kodeksu Karnego Skarbowego związane z deklarowanymi w imieniu wszystkich członków transakcjami. Powyższe zyskuje na znaczeniu w zakresie rozbudowywanego modelu raportowania plików JPK_VDEK i JPK_FA. Dlatego też jedynie eliminacja obowiązków administracyjnych wynikających z odrębnego ustalania podatku VAT podmiotów tworzących Grupę uatrakcyjni proponowane rozwiązania na tyle, że potencjalnie wzbudzą one zainteresowanie podatników.

Finalnie należy wskazać, że Dyrektywa VAT 112/2006 wskazuje, iż państwo członkowskie może uznać za jednego podatnika osoby mające siedzibę na terytorium tego samego państwa członkowskiego, które będąc niezależnymi pod względem prawnym, są ściśle powiązane pod względem finansowym, ekonomicznym i organizacyjnym. Oznacza to wówczas jednolity model rozliczania podatku należnego oraz raportowania, jak również jednolite uprawnienie do odliczenia podatku naliczonego z poziomu takiego podatnika (Grupy VAT). Różnicowanie poziomu odliczenia na Grupę i poszczególne podmioty w sposób nieuprawniony zniekształca charakter proponowanych rozwiązań i stanowi wybiórczą próbę implantacji regulacji unijnych.

Reasumując, tylko przy założeniu ustalania współczynnika dla całej Grupy VAT zostaną osiągnięte planowane pozytywne efekty w postaci poprawy efektywności i obniżenia obciążeń administracyjnych. Utrzymanie na dotychczasowych zasadach odrębnego ustalania współczynnika poziomu odliczenia dla każdego z podmiotów nie przejawia waloru uproszczenia rozliczeń, a wręcz przeciwnie, rozszerza obowiązki już istniejące o nowe, dotyczące Grupy VAT. Zachowanie takich obowiązków – mając na uwadze, że sprzedaż wewnątrz podmiotów z Grupy VAT nie będzie czynnością opodatkowaną – należy uznać za bezcelowe. W ujęciu globalnym wszystkie nabycia dokonywane przez tę Grupę będą

powiązane z całokształtem sprzedaży przez tę Grupę dokonywaną na zewnątrz, co zapewni dochowanie zasady neutralności podatku VAT na poziomie tej Grupy.

7. Art. 12 pkt 12-14

Nie jest doprecyzowane, jak ma wyglądać proces rejestracji/odmowy rejestracji Grupy VAT, w szczególności, czy rejestracja lub odmowa powinna być dokonywana w formie decyzji. Powinien być także wskazany termin na wydanie przedmiotowej decyzji. Postuluję także wprowadzenie możliwości skrócenia okresu obowiązywania umowy na funkcjonowanie Grupy VAT.

Dodatkowo w projektowanym art. 96 ust. 7ba wskazano, że z chwilą rejestracji Grupy VAT jako podatnika naczelnik urzędu skarbowego z urzędu wykreśla z rejestru jako podatnika VAT członka grupy VAT, co wydaje się błędne. Stosowne wykreślenie i zmiana danych powinna być z dniem wskazanym, jako dzień rozpoczęcia funkcjonowania Grupy VAT, a nie z dniem rejestracji, ponieważ od dnia rejestracji do dnia rozpoczęcia funkcjonowania może upłynąć określony czas.

Podobnie rzecz ma się z art. 96 ust. 9k, gdzie mowa jest o wykreśleniu – wydaje się, mając na uwadze także wprowadzany obowiązek złożenia deklaracji z okres, w którym dokonywane jest wykreślenie, że wykreślenie i zmian danych w Wykazie powinna nastąpić z początkiem okresu rozliczeniowego następującego po okresie, w którym utracono status Grupy VAT.

Ponadto nie jest jasnym kto będzie legitymował się uprawnieniem do występowania np.: z wnioskami dot. nadpłaty czy korekty wstecznych rozliczeń VAT za poszczególne podmioty, które wejdą w skład Grupy VAT. Skoro członkowie Grupy VAT mają podlegać wykreśleniu z rejestru VAT zaś Grupa VAT, jak rozumiemy nie wchodziłaby w drogę sukcesji praw i obowiązków w całokształt sytuacji prawnej swoich członków. Problem ten ma szerszy aspekt i ogniskuje się także m.in. w sferze fakturowania i odliczania podatku naliczonego dla zdarzeń, które zaistniały przed wejściem w skład Grupy VAT. Stąd koniecznym jest systemowe uregulowanie statusu VAT członków Grupy VAT i ciążących na nich obowiązków oraz przysługujących im uprawnień w zakresie ich funkcjonowania przed wejściem do Grupy VAT jak również po możliwym jej rozwiązaniu.

Kwestia wykreślenia członków wchodzących w skład Grupy VAT musi być także odniesiona do utrzymywania ustalania prewspółczynników na poziomie podmiotów wchodzących w skład Grupy VAT.

VII. Uwagi do art. 76 pkt 3 ustawy nowelizującej:

Zgodnie z art. 76 pkt. 3 „ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem: (...) art. 18 pkt 3 w zakresie art. 71a, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.”. Jednakże w art. 18 ustawy nowelizacyjnej nie ma pkt 3.

Konieczne jest zatem usunięcie lub doprecyzowanie tego zapisu projektu ustawy.

